Беларуская маладзежная газета

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

24 снежня 1994 г.
Субота
№ 139 (13856)
Кошт у розніцу 40 рублёў
Выдаецца з 1921 года

Кур'ер "ЧЗ"

ПРЭЗІДЭНТ СУСТРЭНЕЦЦА З МОЛАДДЗЮ

Сустрэча прэзідэнта рэспублікі Аляксандра Лукашэнкі з прадстаўнікамі маладзёжных грамадскіх арганізацый і студэнцтва адбудзецца 26 снежня ў Доме ўрада.

Размова ў час сустрэчы пойдзе аб самых актуальных праблемах моладзі: стварэнні асобнага "маладзёжнага" міністэрства, увядзенні ў дзеянне закона аб альтэрнатыўнай службе, матэрыяльных ільготах маладым.

БЕЛІНФАРМ.

БЕЛАЯ ТРЭШЧЫНА НА ПАПЕРЫ І Ў ПАЛІТЫЦЫ

Тое, што газета "Советская Белоруссия" прыкметная сярод іншых выданняў, відаць, не трэба тлумачыць. Аднак адна нават маленькая трэшчына ў палітыцы здольна прывесці да разбурэння цэльнай канструкцыі, у тым ліку і газетнай. Нешта накшталт гэтага і атрымалася ў жыцці калектыву рэдакцыі, калі 22 снежня пад назвай артыкула: "Коррупция: на круге втором?", дзе павінна было друкавацца выступленне на сесіі Вярхоўнага Савета дэпутата Сяргея Антончыка, замест яго раскрылася трэшчына. Чаму яна з'явілася? Хто вінаваты? На гэтыя пытанні і даў тлумачэнні галоўны рэдактар выдання Ігар Асінскі, які правёў у пятніцу, 23 снежня, прэс-канферэнцыю для беларускіх і замежных журналістаў.

Ён, у прыватнасці, сказаў, што адмовіўся друкаваць выступленне С.Антончыка начальнік друкарскага цэха, спасылаючыся на тое, што ёсць, маўляў, указанне з адміністрацыі прэзідэнта. Аднак да гэтага часу невядома, хто ўзяў смеласць аддаць распараджэнне. Газета ж не магла не выйсці, бо ў такім разе давялося б плаціць калектыву няўстойку, бо акрамя матэрыялаў была рэклама. У выніку і з'явілася трэшчына: журналісцкая праца аказалася сізіфавай, а чытачы не атрымалі дакладнай інфармацыі аб падзеях на сесіі, дзе ў выступленні дэпутата С.Антончыка, мяркую, прыводзіліся важныя факты.

Дык ці ўбачыць жа свет выступленне дэпутата С.Антончыка? Гэта пытанне хвалюе не толькі чытачоў газеты "Советская Белоруссия", але і іншых выданняў, з некаторымі з якіх, дарэчы, на наступны дзень паўтарылася тая ж сітуацыя.

Валянцін БАРЫСЕВІЧ.

Нашы чытачы, відаць, ведаюць ужо, як развіваліся падзеі, звязаныя з вышэйназванымі фактамі, на ўчарашнім пасяджэнні сесіі Вярхоўнага Савета рэспублікі. А тым часам, як паведаміў Белінфарм, пракуратура Рэспублікі Беларусь пачала праверку па факту неапублікавання ў сродках масавай інфармацыі рэспублікі даклада дэпутата Вярхоўнага Савета Антончыка аб карупцыі ў адміністрацыі прэзідэнта.

На даным этапе праверкі пракуратурай вядуцца гутаркі з галоўнымі рэдактарамі вядучых беларускіх газет.

ЦАЦКА — ГЭТА ЎЖО РАСКОША...

Сёння многія нашы заводы, што працавалі на "абаронку", пачалі выпускаць тавары народнага спажывання. Сярод іх невялікае месца заняў выпуск дзіцячых цацак. Але і яны часам не знаходзяць попыту. І не таму, што дзеці не цягнуцца да іх. Проста ў бацькоў няма сродкаў для такой "раскошы".

Так, за мінулы месяц на Віцебскі завод радыёдэталяў паступіў заказ толькі на некалькі дзесяткаў дзіцячых цацак, а завод выпусціў іх ажно пяць тысяч. Як кажуць, прыляцелі.

Яўгенія ВІЦЬБА.

БУДЗЕ ПОМНІК... ВІЛЕНСКАМУ ШЛЯХУ

З Мінска ў Вільню ён праходзіць па маладзечанскай зямлі. Таму і невыпадкова на пасяджэнні маладзечанскага райвыканкама вырашана паставіць помнік гэтаму старажытнаму гасцінцу.

Помнік шляху стане напамінам усім, хто будзе тут ехаць, што трэба шанаваць і берагчы гісторыю роднай Беларусі, ганарыцца яе слаўнымі героямі.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

АПРАНАЮЦЬ ГАЛАНДЫЮ

працаўнікі Гомельскай гандлёва-прамысловай фірмы "8 Сакавіка".

40 тысяч адзінак верхняга адзення з прыгожай тканіны адпраўлена на адрас галандскай гандлёвай фірмы "Вінэр", на чарзе — яшчэ каля ста тысяч вырабаў. Такое супрацоўніцтва з замежным партнёрам дазволіць гамяльчанам набыць новае абсталяванне, абнавіць і мадэрнізаваць вытворчасць, што дае надзею спадзявацца: пасля галандцаў будзем апранацца і мы, беларусы.

Васіль БАРХАНАЎ.

Курсы валют на 23 снежня:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	10340	10640	6561	6798
"Алімп"	10350	10600	6550	6795
"Дукат"	10300	10650	6500	6680

ТЭЛЕГРАМА Ў НУМАР

Старшыні калгаса "Чырвоная змена" Шаплыка К.І.

"Паважаны Кузьма Іванавіч! Рэдакцыя газеты "Чырвоная змена", членам рэдкалегіі якой Вы з'яўляецеся, шчыра віншуе Вас з 50-годдзем працы на пасадзе старшыні калгаса "Чырвоная змена". Зычым здароўя і доўгіх гадоў жыцця.

Калектыў рэдакцыі.

Кузьма ШАПЛЫКА:

"Сялянскаму сыну без зямлі нікуды"

Верны да канца вяскоўцам старшыня калгаса "Чырвоная змена" Любанскага раёна К.І.Шаплыка, які 50 гадоў назад быў выбраны на гэтую пасаду.

Калі размова заходзіць пра заўтрашні дзень вёскі, Кузьма Іванавіч згаджаецца:

— Правільна, і калгасы, і фермеры маюць права на існаванне, няхай гаспадараць побач, спаборнічаюць. І калі ў вольных сялян лепш атрымаецца, пойдзем іх дарогай.

А ў вачах яго няцяжка прачытаць: "Дык куды ж наш вясковец без калгаса? Хто ж, паспрабаваўшы калектыўнага жыцця, добраахвотна ярмо аднаасобніка на шыю накіне?" Кожная страла, справядліва ці не, пушчаная ў бок калгаса, болем аддаецца ў сэрцы Кузьмы Іванавіча. Бо калгас — гэта дзіця ветэрана, якое расло, мужнела яго розумам, ідэямі, працай. А хто ж дзіця сваё ў крыўду дасць?

Калі Любаншчыну ачысцілі ад гітлераўцаў, Кузьма Шаплыка нікольскі не сумняваўся, што пойдзе на фронт, каб, як тады гаварылі, "дабіць фашыста ў яго бярлозе". Як жа інакш? Яму дваццаць восем гадоў. Баявы вопыт мае — разведкай у партызанскім атрадзе камандаваў. Але мясцовыя ўлады распарадзіліся інакш:

— Дабюць фашыстаў ужо і без цябе. Фронту, усёй краіне хлеб патрэбен. Ты да вайны брыгадзірам у калгасе працаваў. Значыць, у сялянскай справе не навічок. Так што, прымай усю гаспадарку...

Гучна сказана — гаспадарку. Калі сабралі тое, што засталося ад мясцовага калгаса, то налічылі ўсяго тры кані, чатыры каровы ды пяць авечак. Пра тэхніку, насенне і гаварыць няма чаго — што фашысты знішчылі, разрабавалі, да нечага і яны, партызаны, руку прыклалі, каб ворагу не дасталося. Вось і кармі фронт...

Але ўжо праз два-тры гады ў "Чырвонай змене" намеціўся рэзкі скачок у эканамічным развіцці. Усё пачалося з таго, што Кузьма Іванавіч неяк вярнуўся з райцэнтра, на пасяджэнне праўлення калгаса запрасіў лепшых працаўнікоў. Паведаміў:

— Атрымана важнае дзяржаўнае заданне: вырошчваць кок-сагыз! Гэта такі корань. Расце ў Цянь-Шані. З яго каўчук для прамысловасці атрымліваюць. Справа адказная, трэба падабраць самых сумленных, працавітых. Падабралі. Звеннявымі прызначылі Аляксандру Шаплыка і Пелагею Галай. Кузьма Іванавіч прывёз некалькі кілаграмаў насення, папярэдзіў:

— Беражыце: грам яго— даражэйшы за грам золата...

Жанчыны па некалькі маленькіх, нібы макавыя, зярняткаў кідалі ў радкі, загортвалі. Глебу папярэдне, зразумела, як след задыскавалі, пракаталі. І па чарзе дзяжурылі на тарфяніках — а раптам птушкі разграбуць, выдзеўбуць зярняткі. Потым палолі, матыкавалі. Уручную збіралі і насенне. Спяшаліся, бо яно амаль нічым не адрознівалася ад звычайных дзьмухаўцоў: падзьме ветрык — і паляцела, прапала "золата". Восенню трэба было выкапаць карэньчыкі, сабраць да аднаго. Кожны пачысціць, абрэзаць зяляніну. Ды акуратненька. Бо пашкодзіш — і пацячэ з ранкі дарагое каўчукавае малачко...

Спачатку з гектара збіралі па 35—40 цэнтнераў карэння. Потым — 60, нават 80 цэнтнераў! Рэкордны ўраджай не толькі для рэспублікі, а і для СССР. "Чырвоная змена" стала своеасаблівым навуковым і практычным цэнтрам па вырошчванню кок-сагызу. Як вынік, А.А.Шаплыка, П.І.Галай, механізатару Р.П.Сушчэні было прысвоена званне Героя Сацыялістычнай Працы. У 1951 годзе Залатая Зорка Героя заззяла і на грудзях Кузьмы Іванавіча.

Вельмі многа цяжкай, карпатлівай працы патрабаваў коксагыз. Але за яго па тым часе нядрэнна і плацілі. "Чырвоная змена" пачала падымацца на ногі. Яе старшыня зачасціў у сталіцу. Да архітэктараў, будаўнікоў. Маўляў, трэба актыўней адбудоўваць разбураныя вёскі. Ды не прымітыўныя хаткі ляпіць, а сучасныя будынкі ўзводзіць, сродкі ёсць. У першую чаргу неабходна брацца за цэнтр калгаса, вёску Сарачы, якая стаіць на беразе ракі Арэса, апетай Янкам Купалам.

Адклікнуўся лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР архітэктар Г.В.Заборскі. Пры распрацоўцы праекта забудовы вёскі ён улічыў пажаданні калгаснікаў, іх кіраўніка і арганічна ўпісаў у архітэктурны ансамбль два блізкія іх сэрцу сімвалы: на адміністрацыйным будынку з сярпом злучыўся молат, а на Палацы культуры "вырас" колас.

— Кузьма Іванавіч, у калгасе ты, здаецца, ужо дасягнуў усяго, — не раз гаварылі К.І.Шаплыку ў райцэнтры і Мінску. — "Чырвоная змена" — адна з лепшых гаспадарак рэспублікі, пераможца Усесаюзнага сацыялістычнага спаборніцтва, узнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Сам — Герой, заслужаны работнік сельскай гаспадаркі рэспублікі, для ордэнаў, медалёў на пінжаку хутка месца не будзе... Ці не пара табе паспрабаваць сілы ў раённым, абласным маштабе? Пры тваіх здольнасцях, аўтарытэце далёка пайсці можаш.

Кузьма Іванавіч толькі адмахваўся.

— Рэдкавічы, Шыпілавічы, Арлёва, Чачэнск, Азярное — таксама вёскі нашай гаспадаркі, трэба і там стварыць людзям нармальныя ўмовы для жыцця, наконт гэтага многа планаў ёсць, — і часта старшыня дабаўляў: — Ды і куды мне, сялянскаму сыну, ад зямлі?

Можна доўга пералічваць усё, што з"явілася на беразе Арэсы дзякуючы энергіі, ініцыятыве К.І.Шаплыкі і працавітасці калгаснікаў. Але галоўнае, думаецца, тое, што сваімі арганізатарскімі здольнасцямі Кузьма Іванавіч дапамог многім людзям самым лепшым чынам праявіць сябе на роднай зямлі. Аднак самых добрых слоў заслугоўвае прыклад самога Кузьмы Іванавіча, які літаральна кожны дзень свайго жыцця прысвяціў роднай зямлі, землякам.

— Для нас Кузьма Іванавіч — нібы жывая легенда, і ў складанай жыццёвай сітуацыі мы ў першую чаргу імкнёмся параіцца з ім, — гаворыць кіраўнік упраўлення сельскай гаспадаркі Ф.У.Арціменя. — Дзе яшчэ знойдзеш чалавека з такім багатым вопытам селяніна, арганізатара? Калі б такіх людзей, да канца верных сваёй ідэі, сваёй зямлі, было пабольш, наколькі б лепш мы жылі! Таму ад усёй душы хочацца павіншаваць ветэрана са знамянальнай датай, пажадаць яму выдатнага здароўя і многіх гадоў жыцця.

А што думае ў гэтыя дні сам кіраўнік "Чырвонай змены", якому, дарэчы, менш як праз два гады стукне 80?

— Мабыць, я адзін падобны дурань у былым Саюзе, які ў такім узросце яшчэ працуе, — быццам бы сур'ёзна гаворыць Кузьма Іванавіч, а ў вачах — вядомая многім шаплыкаўская хітрынка. — Канешне, маладым дарогу трэба ўступаць...

І тут жа з трывогай у голасе пачынае скардзіцца, што восенню ніякага паратунку не было ад зладзеяў, якія панадзіліся капаць дармавую калгасную бульбу. Што збажына на былых тарфяніках сёлета моцна вымакла, і яны змаглі намалаціць толькі каля 30 цэнтнераў з гектара. Што празмерна вялікія падаткі з вяскоўцаў скубуць...

Нарэшце, адмахнуўшыся ад нядобрых успамінаў, з задавальненнем адзначае, што як бы там ні было, а іх Галіна Шпакоўская, Лідзія Бубіч з пачатку года ад кожнай каровы больш як па 3.500 кілаграмаў малака надаілі. "Чырвоная змена" разам з вяскоўцамі штодзённа прадае да 20 тон малака, лічы, адна райцэнтр карысным прадукцыяй забяспечыць можа. Што і ў гэты нялёгкі час гаспадарка імкнецца абысціся ўласнымі сродкамі, без крэдытаў, даўгоў...

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

"Еўраньюс" — "Суперчэннэл" — "Уорлднэт"

Дзяжурныя па выпуску перакладчыкі Ларыса ДУДАРУК, Людміла КАХАВЕЦ, рэдактар Наталля ВАЛАКІДА.

МЕЖЫ ЛІКВІДУЮЦЦА

Камісія Еўрапейскага Саюза прыняла рашэнне з сакавіка 1995 года адмяніць мытны кантроль на межах буйных дзяржаў Еўропы: Германіі, Францыі, Іспаніі, Партугаліі і краін Бенілюкса (Бельгіі, Нідэрландаў і Люксембурга).

Такім чынам, будзе зроблены яшчэ адзін важны захад для збліжэння Еўропы. Праверкі аўтамабіляў спыняюцца з 1 сакавіка, а пасажыраў — з 26 сакавіка.

СУСТРЭЧА МІНІСТРАЎ

У Боне адбылася сустрэча міністра замежных спраў Германіі Клаўса Кінкеля і яго французскага калегі Алена Жупэ.

Міністры паведамілі, што напачатку студзеня Еўрапейскае Супольніцтва ладзіць нараду, якая будзе прымеркавана барацьбе з беспрацоўем. Удзельнікі сустрэчы разгледзяць таксама магчымыя шляхі вырашэння канфлікту ў Босніі.

"КРЫЖАВАНЫ" АБСТРЭЛ

Ізраільскі верталёт перасек зону бяспекі Лівана і абстраляў аўтамабіль.

Двое паліцэйскіх, якія знаходзіліся ў ім, загінулі. Праз некаторы час пасля абстрэлу быў учынены напад з боку Лівана, у выніку чаго забіты ізраільскі паліцэйскі, 5 чалавек паранена.

У ПОШУКАХ КІРАЎНІЦТВА

У Італіі пасля падачы ў адстаўку прэм'ер-міністра Сільвіо Берлусконі склалася крызісная сітуацыя.

Лідэры італьянскіх партый збіраюцца на нараду, якая будзе мець працяг пасля Калядаў.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

БІЗНЕС-КЛАС

ТАЛІН – РАЙ ДЛЯ АЎТАБІЗНЕСУ?

Вось ужо некалькі гадоў прасочваецца тэндэнцыя да перамяшчэння цэнтра пры куплі аўтамабіляў інамарак з Заходняй Еўропы ў Эстонію.

Гэта не значыць, што нашы аўтабізнесмены перасталі ажыццяўляць ваяжы ў Галандыю і Германію. Занадта відавочная выгада ад такіх паездак. Там патрыманы аўтамабіль можна набыць за 200—700 даляраў, а прадаць у Беларусі за 2000— 5000 баксаў. Але ўсё больш папулярным становіцца гнаць машыны з блізкага замежжа, той жа Эстоніі.

У параўнанні з Беларуссю і Расіяй эстонскія цэны на аўтамабілі можна назваць вельмі нізкімі. Напрыклад, "Джып" з серыі "Чарокі" там прадаецца за 12—15 тысяч даляраў, а ў нас ён свабодна ідзе за 40 тысяч "зялёненькіх". Праўда, у сабекошт машыны, набытай на тэрыторыі Эстоніі, увойдзе 35 працэнтаў мытнага падатку, ды і кошт перагону складае 1,5 эстонскай кроны за кіламетр, але ўсё роўна навар у аўтабізнесменаў атрымліваецца немалым, а даставка намнога менш клопатная, чым перагон з Галандыі.

Заўважана, што самая надзейная ахова ў час перагону — з інкасатарам. "Крутыя" хлопцы з АМОНа, прыватных дэтэктыўных службаў ці рэкету менш надзейныя. У апошні час увайшоў у моду такі арыгінальны спосаб аховы ў час перагону машын з Прыбалтыкі: на кожным пасту ДАІ бізнесмены наймаюць суправаджэнне да наступнага паста. Паліцыя за памяркоўную плату ахвотна ідзе на гэта.

Паводле неафіцыйных звестак, каб адвезці машыну ў Мінск, трэба заплаціць рэкету даніну ад 100 да 500 даляраў, у залежнасці ад тыпу аўтамабіля. Прыкладна такую ж суму могуць запатрабаваць з пакупніка. Пры куплі некаторыя бяруць з сабой работніка міліцыі, але рэкеціры ў такіх выпадках проста высочваюць пакупніка да яго кватэры, а потым наносяць "візіт ветлівасці".

Увогуле, аўтабізнес — справа небяспечная, клапатлівая, займаючыся якой, прыходзіцца часта раскашэльвацца. Але ўсё роўна вельмі выгадная: па прыбытковасці — другі від бізнесу пасля гандлю наркотыкамі.

Вось толькі некаторыя даныя пра розніцу цэн на аўтамабілі ў Таліне і Беларусі, Расіі: "Таёта Карола Эфікс" у сталіцы Эстоніі каштуе 8600 даляраў, "Таёта Селіка" (спартыўная) — 13700 даляраў, "Джып 4 Чыпер" — 12500 даляраў. Прадаць жа іх у Беларусі можна адпаведна за 18, 25 і 35 тысяч баксаў. Так што, аўчынка варта вырабу.

Падрыхтаваў Б.САФРОНЕНКА.

НА "ЕЎРАПАРТЭНАРЫЯТ" ТРЭЦІ РАЗ

Каля ста прадстаўнікоў прадпрыемстваў і фірм сярэдняга і малога бізнесу Беларусі прыме ўдзел у міжнароднай сустрэчы дзелавых колаў, арганізаванай еўрапейскім супольніцтвам у рамках праграмы "Еўрапартэнарыят", якая адбудзецца вясной будучага года.

"Нацыянальная дэлегацыя Беларускіх прадпрымальнікаў рыхтуецца ў трэці раз удзельнічаць у такім мерапрыемстве. Яно пройдзе ў Германіі, у Дортмундзе, — адначыў нацыянальны саветнік праграмы "Еўрапартэнарыят" у Рэспубліцы Беларусь, прэзідэнт саюза прадпрымальнікаў Уладзімір Карагін, выступаючы на інфармацыйным семінары 22 снежня. — Папярэднія сустрэчы, якія прайшлі ў польскім горадзе Гдыня і іспанскім Більбао, паказалі, наколькі яны эфектыўныя ў пошуках дзелавых кантактаў па ўсяму свету".

Дваццаці лепшым прадпрыемствам — пераможцам конкурсу, які будзе арганізаваны ў рамках саюза прадпрымальнікаў і беларускага фонду фінансавай падтрымкі прадпрымальнікаў, прадугледжваецца поўнасцю кампенсаваць затраты па ўдзелу ў міжнароднай сустрэчы.

БЕЛІНФАРМ.

ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫІ

Адступаць няма куды

Усе мы чакаем ад рэформ, што праводзяцца ў краіне, палёгкі. На жаль, сітуацыя ў эканоміцы да лепшага пакуль не мяняецца: па-ранейшаму прастойваюць фабрыкі-заводы, лютуе інфляцыя, якая разам з высокімі цэнамі на тавары і паслугі пажырае вартасць "зайчыкаў". Аднак... Аднак, як засведчыла нядаўняя прэс-канферэнцыя, мэтай якой было паведаміць журналістам аб выніках перамоў нашай дэлегацыі з кіраўніцтвам Міжнароднага валютнага фонду, адступаць няма куды. Трэба няўхільна рухаць эканамічныя рэформы ўперад.

Аб неабходнасці паскарэння рэформ, пераліву капіталаў у сферу вытворчасці гаварылі віцэ-прэм'ер Міхаіл Мясніковіч, старшыня Нацыянальнага банка Станіслаў Багданкевіч, намеснік міністра фінансаў Мікалай Румас.

Як падкрэсліў, у прыватнасці, Міхаіл Мясніковіч, да клопатаў дэлегацыі атрымаць фінансавую падтрымку для дальнейшага правядзення эканамічных рэформ кіраўнікі многіх краін замежжа ставяцца з поўным разуменнем. Так, дасягнута дамоўленасць з МВФ аб выдзяленні 385 і 200 мільёнаў даляраў выдзяляць іншыя краіны. Акрамя таго, ёсць спадзяванне, што істотную падтрымку ў абраным кірунку акажуць нам Японія і Швецыя. Але Міжнародны валютны фонд, Сусветнае супольніцтва выказалі свае патрабаванні адносна тэмпаў рэформы, зніжэння інфляцыі. Яны патрабуюць хутчэйшага ажыццяўлення прыватызацыі дзяржмаёмасці; выказваюць незадаволенасць тым, што пэўная частка выдаткаванай раней сумы ў 220 мільёнаў даляраў накіравана не на правядзенне рэформ, а на структурныя пераўтварэнні. Станоўчым жа фактам, выклікаючым давер, з'яўляецца тое, што наша краіна выйшла на бягучую аплату даўгоў Еўрапейскаму супольніцтву і за энерганосьбіты.

І ўсё ж праблем у рэгуляванні рыначных адносін шмат, асабліва ў частцы цэнаўтварэння, аздараўленні крэдытна-фінансавай сістэмы. На гэтых пытаннях спыніўся старшыня Нацбанка Станіслаў Багданкевіч. Ён, у прыватнасці, падкрэсліў: калі мы не створым у краіне здаровага канкурэнтаздольнага асяроддзя, то нічога талковага не будзе. Што тычыцца работы банкаў, то Станіслаў Багданкевіч канстатаваў аб павышэнні ставак па тэрміновых дэпазітах, дзе кожны ўкладчык атрымае значна большыя сумы. У далейшым стаўкі па дэпазітах будуць улічвацца адносна памераў інфляцыі.

У заключэнне Мікалай Румас, Станіслаў Багданкевіч адказалі на пытанні, хвалюючыя журналістаў, а віцэ-прэм'ер Міхаіл Мясніковіч яшчэ раз падкрэсліў, што прадстаўнікі Сусветнага супольніцтва, МВФ спадзяюцца, што працэс эканамічных рэформ у нашай краіне набярэ больш высокія тэмпы.

Іра ЯКАЎЛЕВА, студэнтка факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта.

ДЗЕЦІ І МЫ

Трава на абочыне

□ **Лілія КРАПІВІНА, "ЧЗ"**

Сённяшнія хваробы вялікіх гарадоў з іх норавамі і ростам злачыннасці добра вядомыя. А як там, далей ад шумных вуліц і праспектаў?

Невялікі гарадскі пасёлак Фаніпаль, што пад Мінскам, звязаны са сталіцай надзейнай электрычкай, што дае магчымасць яго жыхарам штодзень ездзіць на працу у Мінск. Часу займае не больш, чым дабрацца ад цэнтра на ўскраіну сталіцы. Настаўніца мясцовай школы расказвала, як яны з мужам, перабраўшыся з Расіі, шукалі ў Мінску работу, спадзяваліся на жыллё. Выпадкова падказалі ім пра Фаніпаль, і для іх гэта быў ідэальны варыянт. Цяпер яе муж паспявае з электрычкі на першую змену на "Інтэграл", а яна вучыць у вясковай школе. І жывуць сабе ў добрай кватэры ў Фаніпалі. У Мінску такога жылля ці дачакаліся б?..

Пра прыгарадныя пасёлкі ў народзе так гавораць: ад вёскі адарваліся, але і да горада не прысталі. Пасуцца ля тратуараў козы, авечкі, а ў гастраноме — чарга за разлўным малаком, тварагом.

Для мяне прыналежнасць месца да "вялікай цывілізацыі" заўсёды атаясамліваецца з наяўнасцю тут школы. А ў Фаніпалі іх нават дзве, ёсць планы і на будаўніцтва трэцяй. Пасёлак малады, таму і дзяцей многа.

Усіх — і дзяцей, і дарослых— падзяляюць тут на мясцовых— і прыезджых.

— Няхай ужо выбачаюць яны мне, але гэтыя прыезджыя, што тое перакаці-поле, — сумна дзеліцца сваімі вывадамі дырэктар сярэдняй школы № 1 Аляксандр Сінякевіч. — Гэта ж не чарнобыльцы, не бежанцы з Усходу, а часцей за ўсё сюды трапляюць неўладкаваныя сем'і, што блукаюць у пошуках работы і жылля. Некаторыя не збіраюцца тут пускаць карані, не бяруцца самі будаваць сабе які кут, а чакаюць гатовага. Не атрымаюць усяго адразу — здымаюцца з месца і далей едуць. А як неўпарадкаваны дом, то і душа не ў парадку. І вядома ж, дзеці. У нашай школе такіх многа. Часцей за ўсё, з няпоўных сямей, дзе адна маці або з айчымам, у якога з падлеткам складаныя адносіны. Але самае горшае — гэта сем'і, дзе п'юць абое — і маці, і бацька. Дзеці недагледжаныя, прыходзяць на ўрокі галодныя. Часам, здараецца, уцякаюць яны з такога дому, а бацькі і не схамянуцца, пакуль настаўніца не прыйдзе, не спытае, чаму сын у школу не ходзіць.

Нядаўна прыйшоў да Аляксандра Зянонавіча васьмікласнік. Цяжкая была размова: не пра "двойкі" гаварылі — прасіў хлопец адпусціць яго са школы, хоча ўладкавацца на работу, дзе даюць інтэрнат. Дома жыць немагчыма, маці з айчымам усе грошы прапіваюць, няма на што купіць ежы. Што рабіць, як адпусціць падлетка на свой заробак? Суцешвае толькі, што той сам яшчэ ад роспачы да бутэлькі не прыкладваецца і пра работу думае, як пра выратаванне. Але хто можа гарантаваць, што там не зломяць дзіцячую кволую душу?

І паехаў дырэктар на тое прадпрыемства дамаўляцца сам...

Намеснік дырэктара школы Аляксандр Пінчук назваў яшчэ некалькі сумных прыкладаў. Як хадзілі на работу да адной маці, прасілі адміністрацыю паўздзейнічаць на яе, бо зусім не глядзіць дзяцей. Але там ад яе самой хацелі б пазбавіцца, каму патрэбна п'яніца...

Праз Фаніпаль праходзіць шаша Брэст — Масква, вельмі ажыўленая траса. І тут непадалёку матэль, дзе спыняюцца на адпачынак вадзіцелі шыкоўных інамарак. Памыць машыну, працерці вокны, заліць больш таннае "левае" паліва — паслугі на выбар прапануюць фаніпальскія школьнікі.

Некаторыя сюды, як на работу, ходзяць. Ого, якія заробкі яны тут маюць! "Яшчэ і бацькам, калі добрыя будуць, падарункі прынясу. Яны такога за месяц не заробяць, што я тут за дзень", — прызнаецца мой новы знаёмы 14-гадовы Жэня. "Маці спачатку "пілавала" мяне, ад настаўнікаў, як на вуліцы сустрэну, уцякаў, а цяпер — не". "Грошы свае маю, што мне яшчэ трэба?" — гэта "шчырасць" яго-нага сябра Валеры. Сапраўды, пералічыць вусна даляры на "зайчыкі" — чым не ўрок матэматыкі. А ўзводзіць у ступень ды вылучаць квадратны корань — гэта ім пакуль не патрабуецца, гэтым няхай займаецца "кароль" матэля. Ёсць тут адзін такі, некаранаваны. І калі здараюцца разборкі, то дзеці за вялікія грошы б'юцца вельмі нават па-даросламу.

Дырэктар школы на чале камісіі па выхаваўчай рабоце з падлеткамі нават сам хадзіў да таго "караля" і прасіў яго з бацькоўскім болем у душы не калечыць дзяцей. Марная, наіўная справа!.. Дзеці, маўляў, самі сюды ідуць, ніхто іх не прымушае.

А да матэля, між іншым, пачалі ўжо прыходзіць і дзяўчынкі. Яны, канечне, не машыны мыюць, у іх іншыя "паслугі"...

Можна ўсё спісаць на цяжкі час, на сацыяльныя ўмовы і махнуць на ўсё рукой, маўляў, нічога ў гэтых дзецях ужо не зменіш. Але гэта святая наіўнасць і вера фаніпальскіх настаўнікаў у лепшае, у добрыя перамены падкупляе, дае надзею.

Расказвалі пра аднаго хлопца, з якім прыйшлося паваждацца школе. Таксама некаторыя не верылі, што вырасце з яго добры чалавек, казалі, навошта яго цягнуць на тое "поле цудаў" ці "салодкі стол", калі хлопец ужо даўно зведаў смак горкіх напояў. І хто ведае, ці сапраўды тыя цукеркі з салодкім чаем адагрэлі душу падлетка, ці што большае паўплывала на яго, але скончыў ён школу, зараз працуе, мае добрую сям'ю, выхоўвае сына. Дзякуй Богу, не спатыкнуўся на той слізкай шашы. Гэта ён адзін, а як жа астатнія? Што будзе з імі?

А яны не хвалююцца. Той Жэня каля матэля сказаў: "Вы так глядзіце, быццам шкадуеце мяне. Гэта мне вас шкада, што не навучыліся і ўжо не навучыцеся жыць".

Ён упэўнены, што мае рацыю...

Эксперыментальная выяўленчая студыя "Юны скульптар" адкрыта пры спарткомплексе мінскага вытворчага аб'яднання "Гарызонт". Пад кіраўніцтвам заслужанага дзеяча мастацтваў Беларусі, скульптара Івана Якімавіча Міско дзеці вучацца тут лепцы і малюнку. З цягам часу, калі будзе набыты ганчарны станок, дзеці змогуць далучыцца і да гэтага віду мастацтва.

— Галоўная мэта студыі,— гаворыць Іван Якімавіч,— абудзіць у дзіцяці як мага раней пачуццё цудоўнага, выхаваць яго эстэтычны густ і, вядома, выявіць таленавітых дзяцей. Я пастараюся даць фантазіі дзяцей поўную свабоду, каб кожны змог праявіць сваю індывідуальнасць у поўнай меры.

НА ЗДЫМКУ: Вольга ЧАРНАВУС з задавальненем займаецца ў выяўленчай студыі.

Фота Віктара ТАЛОЧКІ, БЕЛІНФАРМ.

АДМЕТЫ ЧАСУ

Дарога вядзе ў... ламбард

Мне заўсёды ўяўлялася, што ламбард — гэта нешта змрочнае, накшталт магільніку рэчаў і надзей. Прычынай таму, мабыць, літаратурныя вобразы мінулага: знакаміты Габсек, старая працэнтшчыца ў Дастаеўскага і іншыя персанажы, а таксама іх няшчасныя кліенты — ахвяры абставін і лёсу, якія неслі ў ламбард апошнюю каштоўнасць, каб пакінуць яе там назаўсёды, атрымаўшы некалькі грошаў на жыццё... Часы тыя мінулі, а вось шыльда — вярнулася.

У сучасным варыянце яна выклікала асацыяцыі, звязаныя з "камком" або з рэчавым базарам, дзе крутыя хлопцы і энергічныя жанчыны жвава надзяляюць грашовай наяўнасцю даверлівых наведвальнікаў.

Але, як кажуць, лепш адзін раз убачыць. Ламбард, у які я завітала, размясціўся ў досыць нечаканым месцы — сталічным магазіне спартыўных тавараў, што на праспекце Ракасоўскага. Зрэшты, нечаканасць гэта не большая, чым тая, што ад спецыялізаванага калісьці магазіна сёння засталася амаль што адна назва. Так што не варта ехаць сюды ў пошуках спартыўных футболак і тапачак. А вось калі хочаце падзівіцца на асартымент камерцыйных аддзелаў — калі ласка. Затрымалася ля прылаўка з таварамі ў яркіх, кідкіх упакоўках і з цэннікамі, якія аказваюць не менш ашаламляльнае ўражанне, і я, уздыхнуўшы, пайшла далей, пакуль у адным з аддаленых вугалкоў не ўбачыла шыльду, якая зацікавіла мяне.

Знаёмлюся з дырэктарам ламбарда Аленай Аляксееўнай Пестаравай. Вакол яе стала на імправізаваным прылаўку — розныя рэчы, вопратка, абутак.. Дарэчы, у камісійныя магазіны многія звяртаюцца, каб пазбавіцца ад лішніх, непатрэбных рэчаў. Ну, а сюды?

— Алена Аляксееўна, вашы кліенты, хто яны? Людзі, якім катастрафічна не хапае сродкаў для існавання і яны проста вымушаны прыносіць сюды апошняе?

— Не. Зусім не. Апошняе часам прыносяць хворыя на алкагалізм, якім не хапае на выпіўку. Яны так і гавораць: "На бутэльку". Але з імі мы стараемся ніякіх спраў не мець. Асноўны кантынгент нашых наведвальнікаў-кліентаў — гэта людзі, якія жывуць на зарплату. Чакаць палучкі, каб купіць, напрыклад, тыя ж боцікі, сёння не мае сэнсу — цэны ўсё роўна ўзляцяць раней. Пазычыць у каго-небудзь цяпер складана. Узяць крэдыт, як раней, — нерэальна. Вось тады чалавек бярэ што-небудзь з таго, што мае і прыносіць да нас, каб на нейкі час выкруціцца з грашыма, атрымаўшы задаткавую суму.

— Колькі ж можна атрымаць тут за сваю рэч?

— Мы прадастаўляем ссуду ў памеры 80 працэнтаў ад ацэначнага кошту. Ацэньваем адразу ж тут, на месцы. У нас працуюць выдатныя спецыялісты — таваразнаўцы, якія раскажуць вам пра вашу рэч амаль што ўсё, вызначаць якасць, матэрыял, вытворчую фірму і г.д.

— Ці бываюць выпадкі, калі наведвальнікі не згодны з тым, у колькі вы ацанілі яго рэч?

— Канешне, бываюць і незадаволеныя, але што зробіш? Мы абсалютна ўпэўнены ў кампетэнтнасці сваіх ацэншчыкаў, а што тычыць непаразумення з боку наведвальнікаў — ад гэтага, ведаеце, ніхто не застрахаваны.

— Але ж тады ім прыходзіцца плаціць яшчэ і працэнты, прытым, відаць, не малыя?

— 10 працэнтаў у дзень і 30 — у месяц. Шмат гэта ці мала? З улікам таго, што афіцыйны ўзровень інфляцыі ў нас складае цяпер каля 50 працэнтаў, на мой погляд, няшмат. Мы наогул стараемся ісці людзям насустрач, ствараем выгадныя для іх умовы. Напрыклад, чалавек, які ўжо звяртаўся да нас больш пяці разоў, становіцца нашым пастаянным кліентам. Ён ужо можа разлічваць на льготнае крэдытаванне.

У пацвярджэнне сваіх слоў Алена Аляксееўна паказвае мне сшытак-"алфавіт" з запоўненымі да канца старонкамі. Дадае:

— Апрача таго, калі хтосьці не прыйдзе па сваю рэч ў прызначаны дзень, праз месяц, мы не спяшаемся яе рэалізаваць, як гэта робяць некаторыя іншыя ламбарды. Трохі чакаем: ці мала якія абставіны здараюцца ў жыцці. Можа, чалавек захварэў ці не вярнуўся яшчэ з камандзіроўкі...

— Цяжкасці здараюцца толькі ў вашых кліентаў?

— На жаль, праблем хапае і ў нас. Бывае, напрыклад, што мы не ў стане выплаціць ссуду кліенту, паколькі проста не хапае грошай. Справа ў тым, што наш ламбард — адзін з трох у вытворча-камерцыйным прадпрыемстве "Вісэм"; гэта прыватнае прадпрыемства, таму ў сродках мы абмежаваныя. Да таго ж, падаткі ну проста дзікунскія — яны ў нас з'ядаюць 70 працэнтаў ад прыбытку. Гэта шмат...

— І апошняе пытанне. Скажыце, а як асабіста вы ставіліся б да ламбарда, каб у ім не працавалі?

Калі без прадузятасці, я ўпэўнена ў карыснасці гэткага прадпрыемства. Яно дае магчымасць цывілізаваным чынам выйсці з незайздроснага фінансавага становішча. Згадзіцеся, ці не разумней прыйсці ў ламбард замест таго, каб калець, стараючыся прадаць што-небудзь на Камароўцы?

На развітанне Алена Аляксееўна запрасіла мяне завітаць як-небудзь у ламбард яшчэ. А раптам што-небудзь з таго, што будзе ў продажы, мне спадабаецца? Кінуўшы дзяжурнае "дзякуй", я з сумам успомніла пра мізэрную студэнцкую стыпендыю. Праўда, крыху пазней, падумала: а калі разабрацца — гэта ідэя.

Іра ЯКАЎЛЕВА.

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

ПОГЛЯД ІНШЫ, А ДОКАЗЫ ДАЛЁКІЯ АД ПЕРАКОНВАЮЧЫХ

З цікавасцю чытаю ўсе артыкулы па гісторыі ў "Чырвонай змене". Асабліва люблю разбіраць матэрыялы з новымі нестандартнымі падыходамі да падзей нашага мінулага. Нядаўна "ЧЗ" ў рубрыцы "Сто артыкулаў з гісторыі Беларусі" змясціла артыкул "Даўняя бітва. Праўда і быль" супрацоўніка Інстытута гісторыі АН Беларусі, кандыдата гістарычных навук Міхаіла Спірыдонава. У ім аўтар выказвае ўласныя меркаванні аб Аршанскай бітве 1514 года паміж войскамі ВКЛ і Маскоўскім княствам. Перш за ўсё ў вочы кідаецца вялікі ўступ, у якім аўтар накідваецца на прадстаўнікоў "народнафронтаўскай гістарыяграфіі". Далей М.Спірыдонаў падкрэслівае, што мэтай яго артыкула з'яўляецца — "даць навукова абгрунтаванае асвятленне той далёкай, але незабыўнай да нашых дзён бітвы". Своеасаблівым гарантам сваёй беспамылковасці аўтар лічыць "уласныя трыццацігадовыя даследаванні гісторыі Беларусі XIII— XVI ст.ст.".

Выкладанне сваёй канцэпцыі М.Спірыдонаў пачынае з даволі спрэчнага тэзіса аб літоўскім характары ўлады ў ВКЛ у пачатку XVI стагоддзя. Не вытрымлівае ніякай крытыкі і сцвярджэнне аб этнічнай еднасці "людзей рускіх" ВКЛ з насельніцтвам Маскоўскай дзяржавы. Аўтар з усіх фактаў XVI стагоддзя выхоплівае толькі адзін, які даволі добра ўпісваецца ў патрэбную тэарэтычную пабудову. Пункты гледжання іншых гісторыкаў на гэту праблему М.Спірыдонаў проста ігнаруе.

Думка аўтара пра тое, што галоўным фактарам палітычнай і ваеннай слабасці ВКЛ з'яўляліся этнічныя і рэлігійныя супярэчнасці, выглядае слушнай. Але з гэтага зусім не вынікае, што больш моцная суседняя дзяржава мае права праводзіць тэрытарыяльны падзел больш слабай. Нельга чытаць без усмешкі тлумачэнні аўтара аб прававым аспекце "ўз'яднання" ўсіх "рускіх" зямель вакол Масквы. М.Спірыдонаў не захацеў нагадваць аб існаванні падобных ідэйна-прававых абгрунтаванняў на старарускую спадчыну ў ВКЛ. Безумоўна, адносіны паміж ВЛК і Маскоўскім княствам былі складанымі і насілі супярэчлівы характар. Для таго, каб больш дакладна разабрацца ў міждзяржаўных дачыненнях гэтых двух суседзяў, на наш погляд, неабходна вызначыцца ў сутнасці такіх паняццяў, як "ваенна-палітычнае спаборніцтва" і "агрэсія". На жаль, аўтар нават не спрабуе зрабіць гэтага, а складаная праблема ў яго выкананні даволі лёгка вырашаецца з пазіцыі "неабходнасці звароту гістарычнай спадчыны".

Сваім самым буйным козырам у барацьбе з "народнафронтаўскай міфалогіяй" аўтар лічыць аналіз складу войска ВКЛ. Але пры гэтым ён не робіць ніякіх спасылак на гістарычныя крыніцы, што не можа не выклікаць недавер да яго звестак.

Пры апісанні самой бітвы і яе вынікаў гісторык чамусьці давярае толькі расейскім крыніцам. М.Спірыдонаў адмаўляе К.Астрожскага ў палкаводчым геніі на той падставе, што яму супрацьстаялі маскоўскія "самаўпэўненыя гора-ваяводы". Крытэрыі для доказу даволі цікавыя.

Даследчык заканчвае артыкул наступнай думкай: "Гісторыя не церпіць маны, фальсіфікацыі, палітызаванасці". Цяжка з гэтым не згадзіцца. Але нельга не заўважыць, што гэты артыкул не падобны да іншых грунтоўных навуковых прац шаноўнага М.Спірыдонава. Ці не па той прычыне гэта адбылося, што ў барацьбе з палітызаванасцю гістарычнай навукі аўтар сам падхапіў бацылу гэтай цяжкай дрэнна вылечнай хваробы?

Л.ДЗІКЦЯРОЎ, настаўнік гісторыі Купімскай школы.

КУР'ЕР "ЧЗ"

У ЦЭХУ ПАЛЬЦАЎ МЕРЗНУЦЬ ПАЛЬЦЫ

На Гомельскім заводзе ліцця і нармаляў у некаторых цэхах нярэдка спыняецца работа.

Прычына празаічная: калі мерзнуць пальцы, багата не наробіш.

НА ТРОХ МОВАХ –

грузінскай, рускай і беларускай— высечана імя Кліменція Міхайлавіча Пітнавы на мемарыяльнай пліце, якая даставлена з Грузіі на Курган Славы, што каля в.Гаўлі Буда-Кашалёўскага раёна. Там разам з воінамі іншых нацыянальнасцей пахаваны і грузінскі салдат.

Помняць яго ў далёкай Грузіі, беражна захоўваюць памяць і мясцовыя жыхары.

Васіль БАРХАНАЎ.

ХОБІ

Ну як не пазайздросціць гомельскім аматарам зімовай рыбалкі! Пасядзець з вудачкай яны цяпер могуць прама ля дома. У мікрараёне "Гомсельмаш" добраўпарадкаваны былыя гліняныя кар'еры, дзе водзяцца карасікі. Цяпер ледзь першы лядок скуе ваду — рыбакі тут як тут. Уловы, праўда, не Бог ведае якія, але ці ж ў гэтым справа!

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛІНА, БЕЛІНФАРМ.

ЗА КУЛІСАМІ ВАЙНЫ

Хто такія чачэнцы і за што яны ваююць?

КАСПІЙСКАЕ МОРА
Р. ЦЕРАК
ДАГЕСТАН
ГРОЗНЫ
УМ. АБАЗНАЧЭННІ
ІНГУШЭЦІЯ
УРУС-МАРТАН
РАЁНЫ АПАЗІЦЫІ
ЧОРНАЕ МОРА

Хто такія чачэнцы? Гэта — старажытны каўказскі народ з тэйпавымі (сваяцкімі) адносінамі, якія ўстаяліся здаўна. Тэйп — гэта нават нешта большае, чым чыста сваяцкія адносіны, ён захоўвае рысы этнакультурнай самастойнасці. Узаемаадносіны паміж тэйпамі будуюцца на парытэтных пачатках кроўнай помсты. З часоў грамадзянскай вайны ў Расіі многія чачэнскія тэйпы па-ранейшаму фармальна знаходзяцца ў стане кроўнай помсты.

Сучасная тэрыторыя Чачні прыблізна адпавядае гістарычнаму рассяленню чачэнскіх тэйпаў. З поўначы Чачня мяжуе са Стаўрапольскім краем, ад якога ў свой час да Чачні адышлі Наўрскі і Шэлкаўскі раёны. Сёння казацтва патрабуе прызнаць суверэнітэт Чачэнскай рэспублікі ўзамен на гэтыя два раёны.

На захадзе знаходзіцца Інгушэцыя, якая захоўвае свае прэтэнзіі на Прыгарадны раён Паўночнай Асеціі. На поўдні і ўсходзе суседам Чачні з'яўляецца Дагестан. На граніцы Чачні і Дагестана (з таго і другога боку) жывуць пераважна чачэнцы і блізкія да іх аварцы, якія гатовы ў любы момант падтрымаць "братоў".

За сваю гісторыю чачэнцы тройчы ваявалі з Расіяй: у 1785 годзе — на чале з Ушурмам; у 1817—59 пад кіраўніцтвам Шаміля, а ў 1919 — супраць Дзянікіна.

Да 1990 года ў Чачэна-Інгушскай АССР жыло каля 2,5 мільёна чалавек, з іх прыблізна 450 тысяч рускіх. Пасля "скасавання шлюбу" з Інгушэціяй і перыяду "прымусовага" суверэнітэту цыфры гэтыя адрозніваюцца. Агульная колькасць жыхароў Чачні, паводле розных даных, вагаецца сёння ад 1,2 да 1,5 мільёна, а лік рускіх — ад 150 да 200 тысяч.

Чачэнская рэспубліка займае адну з ключавых геастратэгічных пазіцый на Каўказе. Праз Чачню праходзяць "жыццёвыя артэрыі Каўказа" — чыгунка і аўтатраса Растоў—Баку. Акрамя таго, Грозны з'яўляецца своеасаблівай засаўкай на нафтаправодзе Баку—Новарасійск. Гэты нафтаправод, напэўна, галоўны козыр Расіі ў барацьбе з Турцыяй за права транспарціроўкі каспійскай нафты.

"Комсомольская правда".

АДАМ І ЕВА

Адзін на ўсім свеце

Пісьмо, якое прыводжу ніжэй амаль без скарачэнняў, было адрасавана не столькі мне, колькі іншай жанчыне — гераіні артыкула "Я буду чакаць" ("ЧЗ" № 123). Але, прабегшы вачыма першыя радкі, яна адмоўна пакачала галавой...

І тады я вырашыла надрукаваць яго, таму што паверыла ў шчырасць аўтара. Магчыма, гэта гісторыя — адна з сотняў падобных, што адбываюцца паўсюдна і кожны дзень. Яшчэ адзін маленькі штрых да маральнага партрэта грамадства, нас з вамі. Але для чалавека, што паставіў у канцы ліста свой подпіс,— гэта ўласнае жыццё, якое, як вядома, даецца адзін раз... Няма тых, хто не памыляецца. Ёсць тыя, хто надта позна разумее свае памылкі. Спадзяюся, Міхаіл, ты не адносішся да апошніх. І таму не хачу пазбаўляць цябе шанцу. Шанцу на тое, што нехта чулы, спагадлівы і добры адгукнецца на тваю шчырую споведзь.

Вядучая рубрыкі Наталля СТРАЛКОВА.

"...На жаль, зараз я знаходжуся ў месцах зняволення. Так ужо здарылася, што да 25 гадоў жыцця мне было суджана (я ў гэтым не сумняваюся) сюды трапіць. Але ўсё па парадку.

Нарадзіўся ў лютым 1965 года ў далёкім Казахстане. У той час у мяне былі і маці, і бацька, якія працавалі ў геалагічнай партыі па разведцы вугальнага басейна ў г.Экібастузе. Пазней мы засталіся адны: маці, сястра і я. Пераехалі ў Беларусь, да дзядулі з бабуляй. У 1968 годзе мяне аддалі ў дзіцячы дом. Затым выхоўваўся і вучыўся ў школе-інтэрнаце Пінска. Правёў там восем гадоў жыцця. Сярэднюю школу закончыў у вёсцы. Вельмі цяжка прыходзілася, бо да таго часу наша сям'я павялічылася да 6 чалавек. Пасля здачы экзаменаў 10 месяцаў прапрацаваў трактарыстам. Службу праходзіў у танкавых войсках у Грузіі. Пазней паступіў у сельскагаспадарчы тэхнікум кіруючых кадраў на аддзяленне аграномаў-арганізатараў. Але правучыўся ўсяго адзін год, а затым, не падумаўшы як след, кінуў вучобу. Ажаніўся. Спачатку ўсё ў нашым сумесным жыцці было добра. Нарадзіўся сын, праз год — другі. Вось у гэты перыяд наша сямейная лодка і закачалася. Пачаліся сваркі і скандалы, адносіны разладзіліся зусім. Мне б, дурню, спыніцца, уступіць. Але... Жыццёвы вопыт прыходзіць з гадамі, а тады я быў надта малады, зусім не хацеў ісці на кампраміс. Карацей кажучы, зрабіў глупства. Для таго, каб "насаліць" жонцы, прымусіць яе памяняць адносіны да мяне, пераехаў да яе роднай сястры. У яе я пражыў 3 месяцы. Тады ж трапіў у бойку з гарадскімі хлопцамі. Уцёк ад міліцыі ў Брэст, затым — дамоў, да жонкі, дзяцей... Але з цягам часу стаў усё часцей і часцей выпіваць. У вёсцы пабіўся з мужыкамі... Завялі крымінальную справу, пасадзілі ў следчы ізалятар. Вось з лістапада 1989 года і "сяджу". Да канца майго тэрміну засталося 11 месяцаў. А што потым? Што мяне чакае на волі? Куды падацца? Маці памерла ў 1990 годзе, з сёстрамі пяць гадоў не перапісваўся, з жонкай развёўся. Вось так у 30 гадоў застаўся адзін на ўсім белым свеце, не патрэбны нікому. А розумам жа Бог не пакрыўдзіў, і знешнасць — не горшая, і здароўе ёсць...

Стаміў я вас сваім пісьмом. І ўжо, прызнаюся, расхацелася адпраўляць яго вам, бо ні на што не спадзяюся больш. Прабачце мне. Вось напісаў, і неяк лягчэй стала.

З павагай Міхаіл".

Ад рэдакцыі: Усе, хто пажадае адгукнуцца на гэты ліст, знойдуць адрас і прозвішча яго аўтара ў аддзеле маральна-этычнага выхавання рэдакцыі.

Тэл. 68-29-56.

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

26 СНЕЖНЯ— 1 СТУДЗЕНЯ

Казярог

На гэтым тыдні верагодны перамены ў прафесійнай сферы ў лепшы бок.

Больш увагі ўдзяляйце вашаму самаадчуванню. Можаце атрымаць добрыя навіны.

Вадалей

Пастарайцеся завесці карысныя для вас знаёмствы ў апошнія дні снежня. Наведайце сваіх сяброў.

Шмат працы 28-га і 29-га, але неабходна ўсё закончыць.

Рыбы

З'явіцца шанц на поспех у бізнесе і на працы. Рызыкуйце!

Пастарайцеся матэрыяльна падтрымаць вашых блізкіх. Не сварыцеся з каханым, каб у далейшым не шкадаваць.

Авен

Сур'ёзна абдумвайце кожны свой крок на гэтым тыдні, каб пазбегнуць непрыемных выпадковасцей.

Паклапаціцеся аб сваёй будучыні. Пастарайцеся знайсці зацікаўленых памочнікаў.

Цялец

Добрыя навіны ўздымуць вам настрой на гэтым тыдні.

Звярніце ўвагу на ваша здароўе, каб сур'ёзна не захварэць.

Блізняты

Пастарайцеся завяршыць усе важныя справы да надыходу новага года.

Спрыяльны час для пачатку новых прадпрыемстваў 29-га. Пастарайцеся ўмацаваць адносіны з блізкімі.

Рак

Асцерагайцеся падману на гэтым тыдні. Больш увагі ўдзяліце вашаму здароўю.

Усё важнае і значнае пачніце 27-га і 29-га.

Леў

Магчыма, што вы ў час фінансавых паездак установіце карысныя для вас сувязі.

Будзьце асцярожнымі ва ўсім 26-га.

Дзева

На гэтым тыдні больш часу прысвяціце вашым родным. Наведайце сяброў.

Карыснымі для вас будуць кантакты з дзелавымі партнёрамі.

Шалі

Будзьце ўпэўненымі ў сабе ў апошнія дні снежня. Стабілізуецца становішча ў сям'і.

Захоўвайце асцярожнасць у бізнесе.

Скарпіён

Пастарайцеся не вырашаць ніякіх грашовых пытанняў на гэтым тыдні, каб у далейшым не шкадаваць.

Добрыя справы пачніце 28-га.

Стралец

Нядрэнна складваюцца справы на працы: магчыма падтрымка вашых ідэй.

Устрымайцеся ад прыняцця паспешлівых рашэнняў ва ўсім у канцы месяца.

НА БАРАЦЬБУ З НАРКОТЫКАМІ

Вялікабрытанія і Іспанія ўзгаднілі дзеянні па сумеснай барацьбе супраць наркабізнесу, які асабліва квітнее ў Іспаніі.

У першую чаргу будзе ўзмоцнены кантроль на межах Іспаніі, а таксама пільныя праверкі стануць праводзіцца на дарогах.

ЗМЕНА КАМАНДАРМАЎ

Войскі ААН у Босніі хуткім часам узначаліць брытанскі генерал Р.Сміт.

Як вядома, тэрмін службы ў Босніі сённяшняга камандарма "блакітных касак" М.Роўза заканчваецца ў студзені новага года.

КЛІНТАН "ЗНАЙШОЎ СЯБЕ"

Амерыканскі прэзідэнт заявіў, што на чарговых выбарах у 1996 годзе будзе змагацца за сваё перавыбранне на другі тэрмін.

Адданасць "прэзідэнцтву" Клінтан тлумачыць тым, што любіць сваю працу і не баіцца цяжкасцей на гэтай пасадзе.

РЭЛІГІЙНЫХ ФАНАТЫКАЎ – НА ДОПЫТ

Французская паліцыя правяла аперацыю па затрыманні падазроных у прыналежнасці да "Ордэна Храма сонца".

Іх дапытаюць па справе аб самазабойстве членаў гэтай секты ў Канадзе і Швейцарыі, калі скончылі жыццё самагубствам 53 чалавекі.

ПАЗБАЎЛЕНЫ ВОЛІ... НА 30 ТЫСЯЧ ГАДОЎ

Такі тэрмін зняволення вызначылі для падсуднага прысяжныя Аклахома-Сіці.

Злачынца, 35-гадовы Чарльз Скот Робінсан, учыняў крадзяжы аўтамабіляў і згвалтаванні. Апошняй яго ахвярай стала 3-гадовая дзяўчынка. Кожнае абвінавачванне ў адрас злачынцы прысяжныя "ацэньвалі" па 5 тысяч гадоў.

УДАВА НЕ ДАРАВАЛА

Паклоннікі Фрэнка Запы спадзяюцца набыць запісы іх куміра.

Запа памёр у мінулым годзе ад рака, і ўдава Гейл збіраецца выпусціць яго альбом "Цывілізацыя: III фаза". Гейл не згаджаецца прымаць дапамогу ад амерыканскіх шоубізнесменаў, якія, паводле яе слоў, не прызналі ў свой час талент яе мужа.

ПЛОШЧА Ў ГОНАР ПРЫМАДОННЫ

У Мілане, дзе знаходзіцца знакаміты оперны тэатр "Ла Скала", адну з цэнтральных плошчаў назвалі ў гонар Марыі Калас.

Прымадонна "Ла Скала", якой не стала ў 1977 годзе, заваёвала сэрцы сваіх слухачоў выкананнем опер Беліні, Вердзі, Пучыні. Плошча з яе імем, дарэчы, знаходзіцца праз квартал ад вуліцы Пучыні.

З ПАСЯДЖЭННЯЎ – НА ЗДЫМКІ ФІЛЬМА

Англійская актрыса, 58-гадовая ўладальніца "Оскара" Глендa Джэксан, якая апошнім часам больш займалася палітыкай, вырашыла зноў папрацаваць у кіно.

Рэжысёр фільма Боб Андэрс бачыць складанасць працы ў тым, што здымачнай групе прыйдзецца падладжвацца пад расклад пасяджэнняў парламента. Як вядома, Гленда Джэксан два гады таму была выбрана ў брытанскі парламент ад лейбарысцкай партыі.

У СНУПА – "ЧОРНАЯ ПАЛАСА"

Рэп-выканаўца Снуп Догі Дог прыцягнуў да сябе ў гэтым годзе занадта шмат увагі.

Усё яшчэ вядзецца следства па абвінавачванні музыканта ў забойстве, якое адбылося 13 студзеня. Да гэтых праблем дадаліся іншыя. Арганізатары канцэртаў у Філадэльфіі патрабуюць, каб Снуп заплаціў 54 тысячы даляраў для пагашэння выдаткаў. Грошы пайшлі на падрыхтоўку запісаў восенню 1993 года, але ў апошнюю хвіліну запісы былі адменены гуказапісной кампаніяй Снупа "Death Row".

ПРАЦЯГ "НІРВАНЫ" БУДЗЕ

Праз 8 месяцаў пасля смерці лідэра "Нірваны" Курта Кобейна музыканты збіраюцца аднавіць выступленні.

Ударнік Дэйв Грол стварае новую групу і разлічвае ўзначаліць яе.

„Жывая аскарбінка", або Грэйп супраць грыпу і іншай немачы

Арэхаў грэцкіх, тым больш, зялёных нам не дастаць, парэчкі чорныя, перац салодкі зімой мы маем толькі ў перапрацаваным выглядзе, а свежая чырванабокая шыпшына ляжыць высушаная (дзеля захавання). Між іншым усе гэтыя прадукты, згодна з навуковымі рэкамендацыямі, у свежым выглядзе — рэкардсмены па ўтрыманню вітаміну С: звыш 100 мг на 100 г прадукту.

Калі ж вы хочаце злучыць і адчуць на сабе ўсе карысныя праяўленні ўздзеяння вітаміна С — выбірайце кубінскі грэйпфрут.

Раней усе знешнеэканамічныя сувязі рэспублік былі цэнтралізаваныя і праходзілі ў асноўным праз Маскву. Некалькі гадоў таму Расія стала займацца сваім рэгіёнам і спатрэбіўся час, каб усталяваліся ўласныя эканамічныя кантакты, у дадзеным выпадку Беларусі з Кубай, без пасрэдніцтва Масквы. Такім чынам растлумачваецца знікненне і "адраджэнне" кубінскага грэйпфрута на паліцах крам. Мінскія прадпрыемствы — Цэнтр "АФТ" сумесна з фірмай "Адвент" устанавілі зносіны з дзяржаўным кансорцыумам — асноўным пастаўшчыком цытрусавых на Кубе. У яго ўваходзіць шэраг падраздзяленняў, якія займаюцца вырошчваннем, зборам, пастаўкай прадукцыі. Ва ўмовах забруджанай радыяцыяй Беларусі, цытрусавыя і, у прыватнасці, грэйпфрут, не раскоша, а жыццёва неабходны прадукт. Усе мы маем пільную патрэбу ў сутачнай прафілактычнай норме аскарбінавай кіслаты (50-100 мг), а многія, — у экстранай, ахоўнай дозе, якая ў пяць разоў перавышае сутачную. Грэйпфрут — кладоўка вітаміну С. Ён умацоўвае імунную сістэму і з'яўляецца надзейным паплечнікам чалавека ў барацьбе са шматлікім насланнём хвароб. Штодзённае ўжыванне грэйпфрута, а з ім і вітаміну С, амаль да нуля зводзіць верагоднасць удару "караля эпідэмій" — усюдыіснага грыпу. Згодна з рэкамендацыямі С.Шэнан — аўтаркі кнігі "Харчаванне ў атамным стагоддзі. Як засцерагчы сябе ад малых доз радыяцыі", ужыванне "жывой аскарбінкі" выводзіць з арганізма свабодныя радыенукліды, садзейнічае дэзінтаксікацыі і крыватварэнню.

Грэйпфрут — гэта пастаяннае ўтрыманне аскарбінавай кіслаты, якому не страшнае працяглае захоўванне. Свайму трапічнаму "выхаванцу" кубінская прырода не пашкадавала ні сонца, ні паветра, ні вільгаці. Таму па якасці ён лічыцца найлепшым, экалагічна чыстым. Вырошчваецца ён у асноўным на маленькіх астравах вакол Кубы, не забруджаных выдаткамі цывілізацыі. Ну, а па цане грэйпфрут — самы даступны цытрусавы, а адзін ягоны плод утрымлівае сутачную норму вітаміну С. Перш, чым набыць сінтэзаваную аскарбінавую кіслату ў аптэцы, разважце, і калі ёсць хоць нейкая магчымасць, выберыце "жывую аскарбінку" — свежы грэйпфрут.

Для маладога чытача "ЧЗ", напэўна, будзе цікава даведацца пра тое, што адзін з астравоў Кубы, багатых на грэйпфруты так і называецца — востраў Моладзі. Туды студэнтаў адпраўляюць "на бульбу" — збіраць напоеныя сонцам фрукты. Сабраныя плады абавязкова мыюцца, і, пакуль "дабіраюцца" да спажыўца, захоўваюцца пры пэўнай тэмпературы.

Дарэчы назоў вострава Моладзі даволі сімвалічны. Аскарбінавая кіслата папярэджвае старэнне, ну, а значыць грэйпфруты змагаюцца за маладосць і працягласць жыцця чалавека.

ТАК СМАЧНЕЙ!

Плод разрэзваюць упоперак, робяць у цэнтры паглыбленне і ў яго насыпаюць цукар. Пасля таго як цукар растане, сок пладовай мякаці бяруць лыжачкай.

ГРЭЙП З ГРУШАМІ

Грэйпфруты разрэзаць напалову, асцярожна вынязаць мякаць, нарэзаць кавалачкамі і перамяшаць з нарэзанымі кубікамі грушамі, уласным выдзеленым сокам і цукрам. Атрыманай сумессю напоўніць палавінкі грэйпфрутаў.

2 грэйпфруты, 4 грушы, 4 ст.лыжкі цукру.

СОЧЫВА ГРЭЙПФРУТАЎ

Ні ў якім разе не выкідвайце цэдру грэйпфрутаў. Ачышчайце яе ад верхніх скурак, рэжце на 6—8 долек і захоўвайце ў халадзільніку. Калі назбіраеце дастатковую колькасць цэдры, памясціце яе ў каструлю, заліце вадой і давядзіце да кіпення. Затым зліце ваду і паўтарыце гэтую працэдуру яшчэ двойчы (гэта неабходна для пазбаўлення ад гаркаватага прысмаку). Нарэжце, заліце долькі вадой так, каб вада пакрывала іх поўнасцю, засыпце цукрам, перамяшайце, давядзіце да кіпення і варыце 45 хвілін. Атрыманае сочыва разліце ў слоікі.

Расход прадуктаў і колькасць цукру адпавядае вазе сухіх долек ці на смак.

З УЗБІТЫМІ ВЯРШКАМІ

Грэйпфрут раздзяліце напалову і надрэжце мякаць у абодвух палавінках такім чынам, каб можна было есці яе лыжкай. Затым мякаць пасыпце цукрам і ўпрыгожце ўзбітымі вяршкамі.

КОШЫЧАК

Надайце грэйпфруту форму кошычка і выньце з яго мякаць. Кошычак напоўніце сумессю мякаці, фруктовага кактэйлю і "мараскіна". Пасыпце цукрам і ўпрыгожце клубніцамі ці чарэшнямі (можна кансерваванымі).

КЕЛІХ

Ачысціце грэйпфруты ад скурак, мякаць пазбаўце ўнутранай белай плёнкі і пакладзіце ў келіх. Дадайце "мараскіна" (кубінскі вішнёвы лікёр) і ўпрыгожце клубніцамі і кавалачкамі яблыка.

САЛАТА

Падрыхтуйце два яблыкі, паўкальца сельдэрэю, 250 грамаў вінаграду, палову ананаса, тры грэйпфруты, салату-латук і маянэз. Нарэжце яблыкі і сельдэрэй кавалачкамі, а ачышчаны грэйпфрут — на тонкія кружочкі.

Пакладзіце кавалачкі на лісце салаты-латука. Садавіну і агародніну змяшайце з маянэзам і ўладкуйце сумесь на кружкі грэйпфрута. Салата падаецца ахаладжанай.

* * *

З усіх прапанаваных рэцэптаў кожны можа выбраць сабе тое, што адпавядае яго ўласнаму густу і магчымасцям.

Алена АГІБАЛАВА.

ЦЁМНЫ БОК МЕСЯЦА

КАЛЯДЫ

Набліжаюцца каляды — тыя святочныя дні, з-за якіх мы, уласна кажучы, і церпім нашу доўгую і нудную зіму. Свята гэта не толькі хрысціянскае, на ім выразна ляжыць водбліск даўніх, яшчэ паганскіх часоў. Па багаццю і разнастайнасці абрадаў, варажбы, забабонаў толькі Купала можа сапернічаць з Калядамі. Не будзем тут апісваць працэс прыгатавання Куцці (як поснай, так і багатай) ці цытаваць песні, якія спяваліся пры "ваджэнні казы" (альбо "каня"). У вёсках гэта і так добра вядома, а ў горадзе, хто захоча — і без нас навучыцца. Дзякуй Богу, ужо хапае кніг пра нацыянальныя звычаі. Мы ж нагадаем тое-сёе з беларускіх калядных абрадаў, гаданняў, прыкметаў і прымхаў.

...Звараная куцця да заходу сонца ставілася на сена на покуці і накрывалася хлебам. Каштаваць яе забаранялася не толькі да пачатку вячэры, але і ў час гатавання. Зачарпнуўшы першую лыжку куцці, гаспадар стукаў у акно і клікаў мароз "ісці куццю есці", каб не марозіў ячмень, пшаніцу, гарох, грэчку. Гаспадыня таксама зазывала мароз на куццю, каб не псаваў расаду, агуркі, гарбузы, буракі і іншае. Калі на наступны дзень мароз рабіўся слабейшы, казалі: "Мароз паеў куцці і паласкавеў, а калі рабіўся мацнейшы: "Разгневаўся".

...Адвячоркам на стол пад абрус падкладвалася сена (згодна з павер'ем, калі ў час падрыхтоўкі да абраду сена ўнёс і паклаў хлопец, які пасе валоў, то жывёла на пашы не будзе разыходзіцца і губляцца). З-пад абруса выцягвалі сцяблінкі: па іх гадалі, які будзе лён — доўгі ці кароткі. Пасля вячэры, прыбраўшы сена, па травяным насенні, што засталося на стале, даведваліся, на што будзе ўраджай. Заставалася больш чорнага насення — будзе добрая грэчка, жоўтага — лепш уродзяць яравыя.

...Гаспадар вечарам лыжкай вылоўліваў бурбалкі ў кіпячай вадзе і кіпенем паліваў авёс. Раніцай гэты авёс давалі коням (каб былі гладкія, як бурбалкі, і гэтак жа хутка бегалі).

...У першы дзень Каляд свінням сыпалі ў вочы снег, каб летам не глядзелі ў поле і агарод, не лезлі і не рабілі шкоды....Каб авечкі не адбіваліся ад дому, а ішлі ў свой двор, пасля вячэры лыжкі не мылі, а звязвалі шарсцінкай і пакідалі на стале.

...Калі першы дзень Каляд выдаецца пагодлівы, ясны — будзе неўраджайны год, а калі пахмурны, са снегам — ураджайны. Калі ў калядны вечар і ноччу на небе шмат зорак — летам будзе шмат грыбоў. Калі ў другой палове першага дня Каляд пасыплецца град ("снежныя крупы") — гарох дасць вялікі ўмалот, калі снег — будуць добра раіцца пчолы.

...Ад першага наведвальніка ў першы дзень навагодняга свята залежыць дабрабыт у сям'і: калі гэтым наведвальнікам акажацца дзяўчына — у сям'і будуць няўдачы і няшчасці.

... У вечар перад Новым годам дзяўчаты хадзілі са Шчодрай. На гэтую ролю выбіралі прыгожую, статную дзяўчыну. Яе апраналі ў святочнае адзенне, галаву ўпрыгожвалі вянком з папяровых кветак і рознакаляровымі стужкамі. Потым адпраўляліся па хатах і спявалі шчадроўкі (калядныя песні, якія выконваліся толькі напярэдадні Новага года, з прыпевам "Шчодры вечар"). Пры абыходзе дамоў аднавяскоўцаў, дзяўчаты стараліся не абысці дом, у якім жыў малады нежанаты хлопец. Часам пры велічанні хлопца ў тую частку песні, дзе спявалася пра будучую нявесту, устаўлялася імя дзяўчыны, якая (як было вядома) па сэрцы хлопцу ці па нораву ягоным бацькам. У апошнім выпадку ўзнагарода была асабліва шчодрай.

...Цэнтральны герой навагодняга калядавання — "каза" ("казёл"). Яе ваджэнне абавязкова суправаджалася выкананнем песень і драматызаваных прадстаўленняў. "Каза" прыбіралася наступным чынам: кажух, вывернуты аўчынай наверх, адзявалі адным рукавом на канец дугі, якая ставілася выпукласцю ўніз. Рукаў завязвалі, ён служыў шыяй і галавой, да якой прымацоўваліся рогі, зробленыя з саломы ці асакі. Да другога канца дугі, прывязвалі хвост, таксама з саломы. Невысокага росту, спрытны ў танцах хлопец залазіў пад кажух і выконваў ролю казы. "Казу" суправаджала "світа" пераапранутых. Хлопец высокага росту, які ўмеў складна гаварыць, быў за павадыра ці "дзеда". Яго апраналі ў старое адзенне, на спіне рабілі горб, прымацоўвалі бараду з пянькі ці лёну, у адну руку давалі табакерку, у другую — вялікі посах. У "світе" павінна была быць і "маладзіца". На гэту ролю падбіралі шчуплага хлопца, апраналі яго ў жаночую кашулю з вышытымі рукавамі і ў андарак, на шыю вешалі ўпрыгажэнні, на галаву завязвалі хустку і падмазвалі сажай бровы. У кампаніі абавязкова прысутнічалі "цыган", апрануты ў сіні армяк, падпераазаны вяроўкай, з бізуном у руцэ, механоша, музыка, запявала і некалькі спевакоў.

Калядныя варожбы

...Вечарам дзяўчаты бралі міску з куццёй ці каўбасой, выносілі на двор і ставілі яе ў тым месцы, дзе звычайна ссыпалі смецце, самі ж падбягалі да плоту і, датыкаючыся рукою да штыкецін, лічылі іх, прымаўляючы: "Маладзец, удавец". Апошняя са штыкецін і адказвала, хто будзе мужам — маладзец ці ўдавец. На штыкецінах варажылі і на замужжа: лічылі "кол — каліца". Калі выпадала "каліца", то можна было рыхтаваць пасаг. "Кол" жа нічога добрага не абяцаў.

...Дзяўчаты клалі на парозе хаты аладку і ўпускалі сабаку — чыю аладку сабака з'есць першую, тая дзяўчына раней за ўсіх выйдзе замуж.

...Дзяўчына ўпотайкі ад усіх хатніх хапала першы спечаны блінец і, выбегшы на вуліцу, пыталася ў першага сустрэчнага мужчыны яго імя. Так будуць клікаць і яе суджанага.

...Дзяўчына выбягала на двор, хапала бярэмя дроў (як мага болей), несла ў хату, скідала і лічыла: калі цотная колькасць — будзе пад вянком (будзе ў пары), калі не — заставацца ёй у адзіноце (прынамсі, на працягу года).

...Дзяўчаты "палалі" чаравікі: набіралі іх поўныя начоўкі і "палалі" — быццам пшаніцу атрэсвалі ад пылу. Чый чаравік раней выскокваў на падлогу — той дзяўчыне раней выходзіць замуж.

...З першым блінцом дзяўчына (гэтая варажба патрабавала ад яе пэўнай адвагі) падкрадалася да суседзяў пад акно і падслухоўвала, пра што гавораць у хаце. Калі чуліся словы "ідзі", "што засядзелася", "чаму не ідзеш" — яе замужжа было больш чым верагодным, калі ж з хаты даносілася нешта накшталт "сядзь", "яшчэ рана", "пачакай" — у лепшым выпадку, у гэтым годзе шлюб ёй яшчэ "не свяціў". Бывала і так: падкрадзецца дзяўчына пад акно, а там маці як крыкне на свайго дурасліўца: "Ды сядзь ты, каб ты макам сеў", — і бедалага, ледзь не плачучы, бяжыць дахаты: маўляў, давядзецца ў дзеўках векаваць.

...Каб даведацца, у якім баку жыве яе суджаны, дзяўчына апоўначы павінна была выйсці на скрыжаванне (ці за вароты) і прыслухацца, адкуль даносіцца брэх сабакі — у той бок і выйдзе замуж. Таксама кідалі зняты з нагі чаравік: у які бок ён ляжа наском — туды і замуж ісці.

...Каб даведацца, ці будзе суджаны багаты, трэба было ноччу ўсё з тым жа першым блінцом пайсці да лазні, прасунуць руку ў акенца і дакрануцца да чаго-небудзь. Калі рука намацае штонебудзь калматае (анучу, старызну, рыззё і да т.п.) — быць дзяўчыне замужам за багатым; калі ж пад руку трапіць нешта гладкае (камень, кавалак дрэва ці інш.) — усё жыццё давядзецца гараваць у беднасці....Каб даznацца, добры ці злы ў яе будзе муж, дзяўчына ішла да калодзежа, рэчкі ці возера і кідала ў ваду камень. Калі камень пойдзе на дно ціха — муж будзе ціхі і спакойны, калі ж з шумам, плёскатам — не будзе ладу ў сям'і.

...Гаданні са свечкамі, воскам, пярсцёнкам на Беларусі распаўсюджаны менш, чым у нашых суседзяў. І ўсё ж, дзе-нідзе дзяўчаты ідуць апоўначы ў лазню ці клець і глядзяць праз пярсцёнак на полымя свечкі, каб убачыць сваю будучыню ці твар суджанага. З гэтай самай мэтай ставяць па баках люстэрка дзве свечкі і ўзіраюцца не міргаючы.

...А напрыканцы нязменны вядучы ЦБМ Вінцук КАВАЛЕНКА віншуе чытачоў "Чырвонкі" з надыходзячым Новым годам і жадае ім і праз пярсцёнак, і ў люстэрку ўбачыць толькі добрае і прыгожае.

Чатырнаццаць гадоў працуе пры Маладзечанскім музычным вучылішчы фальклорны ансамбль "Калядкі", створаны па ініцыятыве выкладчыка фальклору Зоі Францаўны Русель. Яна і сёння нястомна кіруе гэтым калектывам, усведамляючы, што тэарэтычных ведаў навучэнцам яўна недастаткова і толькі "жывы" фальклор можа дапамагчы адчуць глыбіню народных традыцый.

Выступае калектыў у школах, інтэрнатах, на прадпрыемствах роднага горада, знаёмячы гледачоў з разнастайнымі абрадамі — валачобнымі, вясельнымі, каляндарнымі. Усе яны засноўваюцца на матэрыялах, сабраных у фальклорных экспедыцыях.

Фота Яўгена КАЗЮЛІ, БЕЛІНФАРМ.

Святы Мікалай нясе радасць

— Вялікі вам дзякуй. Мой сынок ніколі не выглядаў такім шчаслівым, — жанчына з удзячнасцю казала гэтыя словы святару Яраславу Зарадскаму.

— Не мне. Толькі Богу, — святар таксама быў шчаслівы — свята атрымалася, дзеткі і маленькія, і больш дарослыя сапраўды адчулі любоў і ласку.

Свята Божага Нараджэння адзначаецца ва ўсім хрысціянскім свеце. Людзі задоўга да 25 снежня рыхтуюцца да такой вялікай падзеі. Самае важнае месца займае духоўная падрыхтоўка. Усе сцішаюцца, разважаюць больш, чакаюць таго моманту, калі на свет нарадзіўся людскі збаўца — Езус Хрыстос.

Перад Днём Нарадзінаў Хрыста да кожнага прыходзіць і прыносіць падарунак файны дзядок з сівой барадой. У розных краінах гэтага добрага чарадзея завуць па-рознаму. У нас Святы Мікалай. Ён сядзіць на небе і зверху пазірае на людзей. Ён бачыць усё, для яго тваё сэрца — адкрытая кніга. Святы прадвяшчае Божае Нараджэнне, ён прыходзіць у хату і глядзіць, ці прыгатаваўся чалавек да прыняцця маленькага Езуса, і ён забірае слабасці, грахі, дрэнныя ўчынкі, каб пакінуць іх у гэтым годзе і не даць перайсці ў наступны, ён віншуе з надыходзячай радасцю.

На Беларусі Святы Мікалай, можна сказаць, робіць першыя крокі, бо ён ідзе туды, дзе яго чакаюць. Не ведаю, як куды, але вось у вёску Новы Свержань, што на Стаўбцоўшчыне, Святы Мікалай прыйшоў, ды з вялікім мехам падарункаў. Бачыла гэта на свае вочы. У касцёле не было, дзе яблыку ўпасці, бо і стары, і малады хацелі пабачыць добрага старца, які адгукнуўся на клікі людзей.

Ён прыйшоў. Ён усміхаўся. Ён браў дзяцей на рукі і пытаўся: "Ну, як ты жывеш? Што ў школе?" Безумоўна, яго цікавілі і адносіны дзіцяці з Богам.

Усе дзеці, а іх было шмат, і я, нават не бяруся назваць лічбу, гарэлі агеньчыкамі шчасця, зацікаўленасці, у іх вачах адчувалася вера.

У касцёле панавала добразычлівая, цёплая атмасфера. Гучалі спевы, дэкламаваліся вершы, шчоўкаў затвор фотаапарата — кожны хацеў мець здымак са Святым Мікалаем.

І быў цудоўны настрой. І ў тых, дзеля каго Святы спусціўся з нябёс, і ў тых, хто яго спаткаў: ксяндза Новасвержаньскага касцёла Яраслава Зарадскага, айца Мацея, сясцёр Святой радзіны, і ў самога Святога Мікалая, якому мясцовыя дзеці вельмі спадабаліся.

У наш такі духоўна збяднелы час складана забыцца на ўсе праблемы, глядзець у будучыню аптымістычна. Складана з маленства свайму сыну ці дачцэ не акцэнтаваць увагу на матэрыяльных баках існавання. Усё гэта так. Але ўсё з'яўляецца зусім у іншым свеце, калі ў тваім сэрцы Свята, прыгожае, светлае, якое справілі для дзяцей і іх бацькоў у Новым Свержані.

Святы Мікалай пайшоў далей. Ён будзе хадзіць з месца ў месца, з вёскі ў вёску, з хаты ў хату і несці радасную вестку пра нараджэнне Езуса Хрыста.

Чакайце. Можа, і да вас прыйдзе?

Алеся УНУКОЎСКАЯ.

24, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Беларуска-амерыканская жаночая ініцыятыва.
8.45. Пяць хвілін на жарты.
8.50. Эканамікст.
◆9.00. "Руская рулетка".
10.25. Здароўе.
10.55. "Гарадніца".
◆11.55. Беларускаму кіно – 70 гадоў. "Я, Францыск Скарына".
13.50. На музычных паралелях.
14.25. Кубак Беларусі па боксе.
* 15.05. "Лулу – анёл кветак".
15.40. "Пасля 2000 года". Д/ф.
16.40. Шыццё з ласкутоў.
17.00. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
17.25. Тэлекрама.
17.35. Беларусь на Сусветнай шахматнай алімпіядзе.
18.15. Мост.
18.40. "Залатая ліра". Вынікі конкурсу песні.
19.55. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пяць хвілін на жарты.
◆21.50. "Чыча".
23.20. "Каскад".
23.40. Пад купалам Сусвету.
23.50. Чэмпіянат Беларусі па валейболе. Мужчыны. СКА (Мінск) – "Прамень" (Магілёў).
0.30. Дзелавы веснік.
0.45. "Нов і К"-топ-10.
1.45. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. "Ларыса". Д/ф.
7.45. Слова пастыра.
8.00. "Марафон-15" – малышам.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Я – жанчына.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
◆11.30. За вітрынай універмага".
13.20. Кніжны двор.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Не вер, не бойся, не прасі..." Д/ф.
14.50. "Жыццё заапаркаў".
15.30. Брэйн-рынг.
16.25. Да і пасля... Вядучы – У.Малчанаў.
◆17.15. "Уся гэта мітусня" (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.00. Надвор'е.
20.45. Што? Дзе? Калі?
21.55. "Старыя-разбойнікі..." Праграма Э.Разанава.
23.40. Тэлешоу "50x50".

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. Музычны клас.
7.55. Непазнаны Сусвет.
8.50. Тэлеэрудыт.
8.55. Парламенцкі тыдзень.
9.40. Рэтра-шлягер.
10.10. Да Масквы – далёка.
◆10.55. "Дзень добры, я ваша цётка!"
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Да факта.
◆13.35. "Эдэра".
14.30. Тэлеконкурс юрыстаў.
15.15. Кінамарафон. "Дзень як год".
* 15.30. "Зямля продкаў".
16.00. Футбол без граніц.
16.45. Кліп-антракт. А.Апіна.
17.00. Праграма Л.Анінскага.
17.45. Свята кожны дзень.
◆17.55. "Малыш".
◆19.25. "Дзяўчына маёй мары" (Германія).
21.05. Тэлеэрудыт.
21.10. Джэнтльмен-шоу.
21.45. Кінамарафон. А.Таркоўскі.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
◆22.35. "Настальгія".
0.45. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург

6.00. "Гадзіна Фрэйзера". Рэлігійная праграма.
6.30. Добрай раніцы.
9.30. Чароўная лінія.
9.45. Я і мой сабака.
10.00. "Канёк-Гарбунок". Спектакль.
11.20. Музыка на заказ.
11.50. "Калыма. Тварам да твару". Фільм 2-гі.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.35. "Дазвольце ўзлёт".
15.10. Фільмы Нарвегіі: "Тут няма прытулку старым", "Сцяна тролей".
16.05. "Музей Д'Орсэ" (Францыя).
17.00. Казка за казкай.
17.40. Экспрэс-кіно.
17.55, 21.15. Уік-энд з дэтэктывам.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
◆18.50. "Шно".
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Млечны шлях" (Турцыя).
21.45. Ваш стыль.
21.55. Тэлеканал "Не хочаш – не глядзі".
23.05. "Пані міністэрыха". Спектакль-мюзікл.

8-ы канал

15.00. Лялькі заваёўваюць Манхэтэн.
16.35. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆17.10. "Марэна Клара".
18.45. СОЛТЭК. Спартыўная мазаіка.
19.20. Музычная праграма.
* 20.20. "Мук-скараход".
20.35. Праграма для жанчын.
21.05. Цудоўны Эдзі Мэрфі.
21.30. Студыя "БМ".
21.45. Сем хвілін з "Хрыстафорам".
◆22.00. "Паездка ў Амерыку".

НТБ

* 17.00. Мультфільм.
18.00. Сёння.
18.35. "Ключы ад форта Баярд".
◆20.00. "Шпікі-аматары экстракласа".
21.00. Надоечы.
◆21.40. "Дэрсу Узала".
23.05. Трэцяе вока.

25, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

8.00. Аэробіка для ўсіх.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.40. Урокі здароўя.
9.05. Добрыя весткі.
9.15. Справы вайсковыя.
10.00. Міжнародны турнір па акрабатыцы.
10.30. Пра шахматы і шахматыстаў.
10.55. "Барбі-лата".
11.25. "АВС-клуб" у Амерыцы.
11.45. Студыя "Існасць".
12.45. Сустрэча з Васілём Раінчыкам.
13.35. Адкрыты эфір. Міністр замежных спраў Беларусі А.Сянько.
15.15. Фрагменты святочнай імшы з касцёла Святых Сымона і Алены.
15.45. "Радавод". Свята "Каляды".
16.25. Анталогія гумару.
17.00. "Каляды пана Кругера".
17.25. Тэлекрама.
17.35. Планета людзей.
18.05. Вынікі конкурсу лепшых песень года.
19.20. Праспект.
20.00. Панарама.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты. Анекдот ад "Хрыстафора".
21.10. Вячэрні роздум.
21.20. Рэжысёр У.Бокун. "Калыханка". Д/ф.
22.00. Пад купалам Сусвету.
◆22.15. "Містэр Норт".
23.55. Чэмпіянат Беларусі па валейболе. Мужчыны. СКА (Мінск) – "Спадарожнік" (Віцебск).

Канал "Астанкіна"

7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлата.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Хрустальны чаравічак.
10.45. Экстра-НЛА.
11.15. Пераадоленне.
12.05. "Не вер, не бойся, не прасі..." Д/ф.
12.55. "Шпаргалка".
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.00, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Д/ф.
14.55. Клуб падарожнікаў.
15.45. Веснікі.
15.50. Амерыка з М.Таратутам.
16.45. Тэлелоцыя.
17.10. Жывое дрэва рамёстваў.
* 17.15. "Баскетбольная ліхаманка" і інш.
18.10. Уся Расія. Дзень добры!
18.40. Надвор'е.
◆18.50. "Неўтаймаваны" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Музыка ў эфіры.
23.00. Сёння.

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Каляды". Д/ф.
7.40. Студыя "Рост".
8.10. Пілігрым.
8.55. Добрай раніцы, Еўропа.
9.25. Людзі.
9.40. Аты-баты.
10.10. Рускае лата.
◆10.55. "Аднойчы ноччу".
12.40. Шэсць сотак.
13.20. "Не высечы..."
◆13.35. "Эдэра".
14.30. Лепшыя гульні НБА.
15.30. Зураб Цэткілава прадстаўляе...
16.00. У свеце жывёл.
* 17.00. "Гуфі і яго каманда" і інш.
18.00. Каробка перадач.
18.15. У Ксюшы.
18.45. Свята кожны дзень.
◆19.25. "Вялікая прагулка" (Францыя).
21.45. Кліп-антракт. А.Газманаў.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Праграма "А".
23.35. Зоркі гавораць.
◆23.40. "Люмі".

Санкт-Пецярбург

6.00. Праграма-набажэнства.
6.30. Добрай раніцы.
9.30. Чароўная лінія.
9.45. "Паглядзім". Анонс тэлепраграм.
10.00. Экспрэс-кіно.
* 10.15. "Добры лес".
10.30. "Рандэву". І.Нікалаеў і Н.Каралёва.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.35. "Забароненыя дакументы". Д/ф.
13.45. Сюіта з балета П.Чайкоўскага "Шчаўкунчык".
15.25. "Тваіх агароджаў узор чыгунны". Д/ф.
15.35. Музычнае шоу.
16.35. Залаты ключ.
16.50. Маленькія зорачкі.
* 17.20. "Дванаццаць месяцаў".
18.10. С.Мрожак. "Чарадзейная ноч". Спектакль.
18.55. Тэатральная правінцыя.
19.30. Інфарм ТБ.
◆19.50. "Млечны шлях".
21.40. Ваш стыль.
21.50. Анонс тэлепраграм.
22.05. Адамаў яблык.
23.05. Сустрэча з Ірынай Панароўскай.

8-канал

15.00. "Сёння з Марлен Хікі".
◆15.30. "Марэна Клара".
18.00. СОЛТЭК: "ПІК".
18.30. БАНТ: "Рэпартаж".
18.40. Спорт-сакрэт.
* 19.00. Мультфільм.
19.15. Скрыжаванне.
◆19.30. "Крывавы рахунак".
20.40. Бон вояж.
21.00. Студыя "БМ".
◆21.20. "Крывавы рахунак".
22.30. Foxy music.

НТБ

◆17.00. "Мар'я-майстрыха".
18.30. Планета мод.
19.00. Лепшыя з лепшых.
20.00. Вынікі.
◆21.10. "О, шчаслівчыкі".
0.10. Рэтра-ТБ.

26, панядзелак

Беларускае тэлебачанне

9.05. Пяць хвілін на жарты.
9.15. Канкур. Кубак Беларускай асацыяцыі конегадоўлі.
10.15. "АВС-клуб" у Амерыцы.
10.35. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
11.00. "Музыка без межаў". Тэлечасопіс.
◆13.50. "Плач перапёлкі".
14.55. "Беларуская музычная восень". Заключны канцэрт.
15.35. "Бімбат" на Сахаліне.
15.55. Дзіцячы парламент.
16.40. ТБ – школе. Часопіс "Вясёлка".
17.00. Навіны.
* 17.10. Мультфільм.
17.20. Вілейскі завод "Зеніт".
17.40. Аэробіка.
18.10. Навіны (Брэст).
* 18.25. "Танга "Дождж ідзе".
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Праспект.
19.40. Тэатральны фестываль "Залаты Леў".
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Журналісцкае даследаванне. Барацьба з карупцыяй.
22.10. Спартыўны тэлекур'ер.
22.30. Імгненне шчырасці.
22.35. Пяць хвілін на жарты.
22.40. Да 70-годдзя беларускага кінематографа.
23.15. Пад купалам Сусвету.
23.30. НіКа.
◆23.45. "Паласа Сімарона".
1.00 Дайджэст.

Канал "Астанкіна"

16.50. Свет сёння.
17.00. Лабірынт. Захаваем прыроду разам.
17.30. Знак пытання.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". В.Кандзінскі.
15.50, 23.00. Навіны.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.55. Мужчына і жанчына.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Час.
20.40. Гол.
21.10. У пошуках страчанага.
21.50. Прэс-клуб.
23.10. Каханне з першага погляду.
23.45. "Гэты стары Новы год..."
0.05. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Зваротны адрас.
◆8.55. "Бадо".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Тайна цёмных джунгляў".
15.05. Рэпартажы з месцаў.
* 15.20. "Шчаўкунчык".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Ніхто не забыты.
17.00. Будні.
17.30. Выратаванне 911.
18.25. Вуснамі дзіцяці.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Спрут-6".
20.25. Зоркі Амерыкі.
21.00. Момант ісціны. А.Макаревіч і К. Кельмі.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Рэпарцёр.
22.50. "З гісторыі рускага раманса".
23.20. Зоркі гавораць.
23.25. Запрашаем у мюзік-хол.

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.05. Музычны момант.
13.00. Тэст.
13.30. "Плошча Дзекабрыстаў".
* 14.05. "Шайбу, шайбу".
◆14.45 "Аліса ў гарадах".
16.35. "Сурок альпійскі" Д/ф.
17.00. Дзецям пра зверанят.
* 17.30. "Медной горы гаспадыня".
17.55. Чалавек на Зямлі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Праклён Дзюран".
21.20. Тэлемагазін.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Тэлеслужба бяспекі.
22.10. Ваш стыль.
22.20. Памяці рэжысёра Уладзіміра Гелера.

27, аўторак

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Мелодыі экрана.
9.00. ТБ – школе. Часопіс "Вясёлка".
◆9.20. "Паласа Сімарона".
◆10.35. "Амазонка".
11.25 Фільм-канцэрт.
◆14.20. "Плач перапёлкі".
15.25. Вывучаем сваю гісторыю. "Надзя, Надзечка, Надзея".
15.45. ТБ – школе. "Музычны вобраз".
16.15. Як аднавіць прамысловасць.
17.00. Навіны.
17.10. Альтэрнатыўная медыцына ў рэспубліцы.
17.40. "Майстэрня".
18.10. Навіны (Віцебск).
18.30. "Паўгадзіны з "Мінск-балет".
19.00. Георгій Колас: "Я люблю Беларусь".
19.15. Эканамікст.
19.25. Філасофскія дыялогі.
19.55. Пяць хвілін на жарты.
◆20.00. "Маё каханне, мой смутак".
20.35. Калыханка.
21.00 Панарама.
21.40. Анталогія гумару.
22.15. "Сталіца".
22.50. НіКа.
23.05. Пад купалам Сусвету.
23.15. Фестываль заходнепалескай эстраднай песні.
0.10. Аўта-парк.
0.30. Дайджэст.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 22.45. Навіны.
* 8.00. "Топа Джыджыя".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Амерыка з М.Таратутам.
9.30. Рыльск прымае гасцей.
14.00. Прадпрымальнік.
15.00. Дамісолька.
15.30. Паміж намі, дзяўчынкамі...
16.00. Джэм.
◆16.40. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Рускі мір.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". П.Врангель.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. "Мы".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Час.
20.40. З першых рук.
◆20.50 "Лёс чалавека".
22.55. Залаты шлягер.
23.40. Міраж – узнясенне Прарока Мухамеда.
24.00. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Тайна цёмных джунгляў".
15.05. Рэпартажы з месцаў.
◆15.20. "Наезнік-прывід".
15.45. Там-там навіны.
16.00. Свята кожны дзень.
16.10 Новая лінія.
16.50. Не быць дыназаўрам.
17.05 "Да бар'ера". Тэледуэль.
17.35. Эдуард Шэварднадзе. Тры жыцці аднаго грузіна.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Алег Басілашвілі.
21.10. Музыка на дэсерт.
21.25. Гумарыстычная праграма.
22.20 Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран крымінальных паведамленняў.
22.45. Тэатр "Плюс".
23.45. Зоркі гавораць.
◆23.50. "Грошы" (Германія).

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ
* 12.10. Мультфільм.
12.20, 14.25, 17.50, 19.05. Музычны момант.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Канцэртная праграма.
* 14.15. "Вяртанне Залатой рыбкі".
14.45. "Пані міністрыха". Спектакль-мюзікл.
16.10. "Памор'е". Д/ф.
16.20. Чароўная лінія.
16.35. Тры колы, фаліянт і ...
* 16.55. Мультфільм.
17.05 Надзвычайная служба Расіі.
17.55. Мы і банк.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
19.25. Фестываль "Пецярбургскі ангажэмент".
20.10. "Чорны кот". Музычны фільм.
20.40. Калядныя сілуэты.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.05. Страсці вакол "Глушака".
22.50. Адкрыты чэмпіянат СНД па бодыбілдынгу.

28, серада

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Дайджэст.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. Фільм- канцэрт.
9.00. ТБ – школе. "Музычны вобраз".
◆9.30. "Маё каханне, мой смутак".
10.00. Аэробіка.
13.40. Відзьма-нявідзьма.
◆14.40. "Белы слон" (Індыя).
16.00. Вывучаем сваю гісторыю. "Максім Гарэцкі. Прысады жыцця".
16.30. Да 50-годдзя Перамогі. Расказвае Ф.І.Кузняцоў.
17.00. Навіны.
17.10. Знаёмства з народнай мастачкай Зояй Грыгаровіч.
17.30. Парады агароднікам.
18.10. Навіны (Гомель).
18.25. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. "Крок". "Пяць зорак".
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Студыя "Палітыка". Кулуары.
21.55. Анталогія гумару.
22.30. "Новы год у Оперы".
22.50. Падарункі на добры настрой.
23.05. Пад купалам Сусвету.
23.20. НіКа.
23.35. "Ств.язь-94". Ч.2-я.
0.30. Дайджэст.

Канал "Астанкіна"

5.30. Раніца.
7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Топа Джыджыя".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Клуб падарожнікаў.
14.00. Прадпрымальнік.
15.00. Пагляздзі, паслухай.
16.00. Цін-тонік.
◆16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00 Кампанія "Мір".
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Э.Каруза.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. "Сельская гадзіна" з Ю.Чарнічэнкам.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Час.
20.40. Маналог.
20.50. "Цыган з легенды" М. Слічэнка.
◆21.45. "Першае каханне" (Італія).
24.00. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00 Навіны Эй-бі-сі.
8.25. "Пячора "Залатой ружы".
9.20. Ранішні канцэрт.
9.30 Здарова жывеш.
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Тайна цёмных джунгляў".
15.05. Рэпартажы з месцаў.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Далёкі Усход.
16.55. Экспавідэа.
17.10. Чалавек справы.
17.40. Ніхто не забыты.
17.45. Непапулярная тэма.
18.05. Фільм-прэм'ер.
18.20. Залатая шпора.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.35. Лідэр-прагноз.
21.05. Газетныя гісторыі.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран крымінальных паведамленняў.
◆22.45. "Ліманадны Джо".
0.30. Зоркі гавораць .

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30. 18.30. 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.45, 17.50, 19.05. Музычны момант.
13.00 Хуткая дапамога.
13.30. "Танга, танга, танга..." Фільм-канцэрт.
14.00. "Загадкі каменных лабірынтаў". Тэлефільм.
* 14.20. "Белы матылёк".
◆14.50. "Праклён Дзюран".
16.50. Паласатая музыка.
* 17.15. Мультфільмы.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі Фестываль.
19.25. "Музей Д'Орсэ". Тэлефільм.
20.20. Падсякай.
20.35. Блеф-клуб.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆22.05. "Дванаццатая ноч".

29, чацвер

Беларускае тэлебачанне

7.55. Праграма перадач.
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Урокі здароўя.
◆8.50. "Выйсці замуж за капітана".
* 10.15. Чароўны экран. "Востраў скарбаў".
◆11.00. "Рысь выходзіць на сцежку".
12.10. Кубак Беларусі па воднаму пола. "Прыор" (Мінск) – РШВСМ (Мінск).
15.05. Праграма перадач.
15.10. Вывучаем сваю гісторыю. "Гудзелка". Д/ф.
15.40. ТБ – школе. "Гераічная абарона Брэсцкай крэпасці".
16.15. "Юбілейныя нататкі"
17.00. Навіны.
17.10. "Вера, надзея, любоў". Каханне Максіма Багдановіча.
17.40. "Унікум".
18.10. Навіны (Гродна).
18.30. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Новы год у Оперы. ДАВТ Беларусі.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Студыя "Палітыка".
21.55. Пяць хвілін на жарты.
22.00. Амаль дэтэктыўная вікторына.
22.45. Анталогія гумару.
23.20. Пад купалам Сусвету.
23.35. НіКа.
23.50. Мужчына і жанчына.
0.20. Дайджэст.

Канал "Астанкіна"

7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Топа Джыджыя".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. У свеце жывёл.
9.40. Спявае Святлана Дзяцел.
14.00. Прадпрымальнік.
15.00. Лялька маёй мары.
16.00. Тэм-а-тэм.
◆16.20. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. Мініяцюра.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". К.Шанэль.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
19.00. "Серпанцін".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Час.
20.40. Масква. Крэмль.
21.00. Лата "Мільён".
◆21.30. "Чаплін" (Вялікабрытанія).
23.50. Прэс-экспрэс.
◆24.00. "Чаплін" (працяг).

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
◆8.35. "Пячора "Залатой ружы" (Італія). 2-я серыя.
◆9.30. "Санта-Барбара".
10.20. Гандлёвы дом.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Тайна цёмных джунгляў". 4-я серыя
15.05. Рэпартажы з месцаў.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Пяць хвілін аб добрым жыцці.
17.00. Вяртанне традыцый.
17.15. Мір і вайна.
17.55. У свеце аўта- і мотаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.35. Л.Паваротці, Х.Карэрас, П.Дамінга ў праграме "Ода футболу".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Ода футболу" (працяг).
23.20. Зоркі гавораць.
◆23.25. "У горадзе Сочы цёмныя ночы".

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
* 12.10. "Што мацней?"
12.20, 14.40, 18.20, 19.05. Музычны момант.
12.25. "Нямецкая хваля".
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Песні нашай маладосці.
13.45. Урок нямецкай мовы.
14.00. "Еўрапейскі калейдаскоп".
◆14.45. "Дазвольце ўзлёт".
16.20. Чароўная лінія.
16.35. "Канцэрт Жульет Грэко ў зале "Алімпія". Тэлефільм.
17.25. Паласатая музыка.
18.05. Ваенных медыкаў аркестр.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Брунет у вячэрнюю пару".
* 21.05. "Лапачка".
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.05. "Тэлекампакт". Музычнае шоу.

30, пятніца

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. "Утрапёная Айседора". Музычны фільм.
9.00. ТБ – школе. "Гераічная абарона Брэсцкай крэпасці".
9.35. Урокі беларускай мовы.
* 9.45. "Віні-Пух", "Віні-Пух ідзе ў госці" і інш.
◆10.25. "Рысь вяртаецца".
14.50. Мастачка Тамара Стагановіч (ЗША).
◆15.15. "Мой любімы клоун".
16.45. "Калядныя святкі". Выстаўка твораў народнага ўжытку.
17.00. Навіны.
17.10. Навагоднія цацкі з саломы.
17.25. "Залатая ліра". Вынікі конкурсу.
18.10. Навіны (Магілёў).
18.25. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамікст.
19.20. "Залатая ліра".
20.05. Дзелавы веснік.
20.20. "Дамавічок". Прэм'ера цыкла.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Анталогія гумару.
22.20. Пад купалам Сусвету.
22.30. "Нов і К"-топ-10.
23.35. НіКа.
◆23.50. "Каханне з прывілеямі".
2.05. Дайджэст.

Канал "Астанкіна"

7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 22.50, 0.50, 1.50. Навіны.
8.00. Сарока.
◆8.20. "Дзікая Роза".
9.00. Дапамажы сабе сам.
9.30. Фестываль па спартыўных танцах сярод дзяцей.
14.00. Прадпрымальнік.
◆15.00. "Навагоднія прыгоды Машы і Віці".
16.20. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.30. Галасы Расіі.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Луі дэ Фюнес.
18.00. Бамонд.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.55. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Час.
20.40. Поле цудаў. (Працяг).
21.10. Чалавек тыдня.
21.30. Ралі Парыж–Гранада–Дакар.
◆21.35. "Жыў-быў паліцэйскі" (Францыя–Італія).
23.30."Погляд" з А.Любімавым.
0.10. Прэс-экспрэс.
0.15. Музагляд.
◆1.00. "Сустрэнемся на Таіці".

Канал "Расія"

7.00, 11.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
◆8.35. "Пячора "Залатой ружы". (Італія). 3-я серыя.
◆9.30. "Санта-Барбара".
10.20. Гандлёвы дом.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.05, 13.20. Дзелавая Расія.
◆13.45. "Тайна цёмных джунгляў". 5-я.
15.05. Рэпартажы з месцаў.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. К.-М.Вебер. "Бачанне Розы".
16.25. Улада свабоды.
◆16.55. "У апошнюю хвіліну".
17.55. Рэк-тайм.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. "Гарадок". Забаўляльная праграма.
21.05. "К-2" прадстаўляе: "Ведай нашых".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Праграма "А".
23.35. Зоркі гавораць.
◆23.40. "Дэжа вю".

Санкт-Пецярбург.

12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.40. 19.05. Музычны момант.
13.00. "Княгіня Наталля Пятроўна". Тэлефільм.
13.25. "Оперны баль". Канцэртная праграма.
◆14.45. "Брунет у вячэрнюю пару".
16.20. Казка за казкай.
◆16.50. "Граматыка кахання".
17.55. Храм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Сікілоку".
20.45. На канцэрце Яфіма Шыфрына.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆22.05. "Ягоны развод" (ЗША).

31, субота

Беларускае тэлебачанне

8.00. Навіны.
* 8.10. Мультфільмы.
8.30. Кінаканцэрт.
9.20. Здароўе.
9.50. "Казкі навагодняй ёлкі". Спектакль для дзяцей.
10.25. Фестываль "Тэлебом" у Магілёве.
* 11.25. "Лулу – анёл кветак".
◆12.00. "Казка пра зорнага хлопчыка". 1 і 2 серыі.
14.10. "Дзівакі з Баркаўцоў". Спектакль.
14.45. Тэлекрама.
14.55. "Усё нармальна, мама". Забаўляльная праграма.
15.25. Міжнародныя спартыўныя навіны.
◆15.55. "Эскадрон гусар лятучых". 1-я і 2-я серыі.
18.45. Банка коміксаў.
* 19.15. "Пустамеля".і інш.
19.40. Шоу "Палігон".
20.20. Прэм'ера цыкла. Дзень стагоддзя.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
21.50. Прэм'ера цыкла."Вясёлы уік-энд".
22.00. Прэм'ера цыкла. "Шоу-прагноз".
22.10. Прэм'ера цыкла. "Клас-клуб".
◆22.40. "Кахаю..."
23.30. "Беларусь сустракае Новы год".
23.45. Навагодняе віншаванне А.Лукашэнкі.
24.00. Фаварыты года. Тэлевізійны фестываль песні.
◆1.50. "Гусарская балада".
◆3.25. "Міс Катастрофа".
5.00. Кінаканцэрт.

Канал "Астанкіна"

7.15, 12.05, 14.00, 15.10, 16.50, 22.10. Ідзе Новы год.
* 7.20. Мультфільм.
7.30. Слова пастыра.
7.45. Покліч джунгляў.
8.15. Авіякасмічны салон.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Без паўзы.
10.40. Смак.
10.55. Балет П.І.Чайкоўскага "Шчаўкунчык".
◆12.10. "Зігзаг удачы".
13.50. Навіны.
14.10. "Тэлескоп".
15.15. У свеце жывёл.
15.55, 20.35. Надвор'е.
16.00. Шчаслівы выпадак.
17.00. Ралі "Парыж–Гранада–Дакар".
◆17.05. "Казіно "Раяль" (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.45. Што? Дзе? Калі?
22.15. Навагодняя сустрэча ў Маскве.
22.50. З Новым годам!
23.05. Працяг навагодняй сустрэчы.
3.00. "Лідо дэ Пары". "Бравісіма".

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
◆7.25. "Сабачае шчасце".
8.35. Тэлеэрудыт.
8.40. Парламенцкі тыдзень.
◆9.25. "Пячора "Залатой Ружы". 4-я серыя.
10.20. "Як жыць будзем?"
11.00, 11.45, 16.30, 17.05, 18.50, 19.25, 21.40, 21.50, 0.55, 1.55. Шчасця, удачы, надзей жадаюць вам А.Пахмутава, М.Дабранраваў, Б.Ахмадуліна, Э.П'еха, А.Табакоў, Л.Зыкіна, А.Вазнясенскі, І.Кабзон, А.Баталаў, М.Озераў, Г.Жжонаў.
11.05. Футбол без граніц.
◆11.50. "Эдэра".
12.45. Дэ факта.
◆13.20. "Стары Новы год".
* 15.40. "Дванаццаць месяцаў".
16.35. Там-там навіны.
16.50. Свята кожны дзень.
17.00. Тэлеэрудыт.
◆17.10. "Вустрыцы з Лазаны".
18.30. Каробка перадач.
19.30. У гасцях у Ралана Быкава.
22.25. "Вавілонскія гульні": міжнародныя гладыятары".
22.30. Рэпарцёр.
22.50. Віншаванне з Новым годам.
23.05. Навагодняя ноч № 1995.
0.50. Зоркі гавораць.
1.00. Дэвід Коперфільд.
2.00. "Ціхі дом". Праграма С.Шолахава.
3.00. Танцавальны марафон.

Санкт-Пецярбург

* 8.55. "Украдзены твар".
9.30. Чароўная лінія.
9.45. Развітанне з Годам Сабакі.
10.40. "Адэскія песні" Аляксандра Разенбаўма.
* 11.20. "Чахарда".
11.25. "Апошняе снеданне адыходзячага года". Музычная праграма.
11.55. Паверце, Дзед Мароз сапраўдны.
* 12.35. "Мыльныя бурбалкі ката цётачкі Фло".
◆12.40. "Вясёлае снабачанне, ці Смех і слёзы". 1-я серыя.
13.45. Антрэ. Цырк навагодні.
14.05. "Вясёлае снабачанне, ці Смех і слёзы". 2-я серыя.
* 15.10. "Леата і Феафан".
15.35. Новыя песні А.Квашы.
* 16.05. "Іван і Мітрафан у засадзе".
◆16.15. "Італьянскі кантракт".
17.40. Экспрэс-кіно-95.
17.55. Аперацыя "Дзед Мароз". Уік-энд з дэтэктывам.
18.30. Інфарм ТБ.
18.55. Навагоднія віншаванні рэлігійных канфесій.
19.10. Вялікі фестываль.
19.30. Шоу за тры гадзіны да...
20.30. Аперацыя "Дзед Мароз". (Працяг).
20.40. "Не хочаш – не сустракай".
21.50. Ваш стыль.
* 21.55. Мультпанарама.
22.00. Тэлемост "Санкт-Пецярбург–Масква".
22.45. З Новым годам!
23.05. Тэлемост "Санкт-Пецярбург–Масква". (Працяг).

1, нядзеля

Беларускае тэлебачанне

З Новым 1995 годамі
9.00. "Навагоднія сюрпрызы" для дзяцей і дарослых.
9.40. "Уся справа ў капелюшы". Забаўляльная праграма.
10.10. Навагоднія сюрпрызы.
◆10.15. "Папялушка".
11.35. Дабрачынная Навагодняя ёлка для дзяцей Беларусі.
12.35. Паміж намі, жанчынамі.
13.15. Прэм'ера цыкла "Размінка".
13.20. Сустрэча з удзельнікамі конкурсу прыпеўкі газеты "Звязда".
* 14.20. Мультканцэрт.
15.00. Тэлевізійны Дом кіно.
16.20. Тэлекрама.
◆16.30. "31 чэрвеня".
18.40. "Запрашаем на вячоркі".
19.20. Праспект.
* 19.50. "32 снежня".
20.05. Музычна-забаўляльная праграма.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.50. Прэм'ера цыкла. "Бонтон".
◆22.10. "Пунсовая жанчына" (Францыя–Італія).
23.50. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"

7.15. Спортлата.
7.30. На балі ў Папялушкі.
8.30. Раным-рана.
9.00. Брэйн-рынг.
9.35. Пакуль усе дома.
10.05. Ранішняя зорка.
10.55. Навагоднія сустрэчы ў доме Растовых.
11.45. "Маё апошняе танга". Пётр Лешчанка.
12.35. "Шпаргалка" з падарункам.
12.50. Нацыянальнае геаграфічнае таварыства ЗША прадстаўляе: "Вечныя працаўнікі: львы і гіены".
13.50, 16.30, 22.50, 23.50. Навіны.
◆14.00. "Маё імя клоун" (Індыя). 1-я серыя.
15.10. Эх, шлях-дарожка франтавая...
15.20. Клуб падарожнікаў.
16.10. Тэлелоцыя.
16.40. Тэлефестываль "Песня-94". Навагодні выпуск.
18.25. Надвор'е.
18.30. Г.Хазанаў і П.Ізмайлаў.
19.20. Тэлефестываль "Песня-94". (Працяг).
21.00. Нядзеля.
21.50. Ралі "Парыж–Гранада–Дакар".
22.10. Парад фестываляў. Кіно-мода на заўтра.
◆23.00. "Сапраўдная гісторыя "Дамы з камеліямі" (Італія).

Канал "Расія"

7.00,, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
* 7.25. Мульці-пульці.
8.50. "Рост"-95.
◆9.20. "Пячора "Залатой ружы". 5-я серыя.
10.15. Добрай раніцы.
10.45. Рускае лата.
* 11.30. Мульці-пульці.
◆11.45. "Курыца".
◆13.20. "Эдэра".
14.15. Фільм-балет.
15.40."Львы Эташы" Д/ф.
* 16.45. Чароўны свет Дыснея.
17.40. "Дон Кіхот і Дон Жуан". Спектакль.
19.25. Свята кожны дзень.
◆19.35. "Агенты КДБ таксама ўлюбляюцца".
21.15. "Маскі" ў гасцях у "Джэнтльменаў". Забаўляльная праграма.
22.30. Рака часу.
22.40. Аўтаімгненне.
◆22.45. "Рускі транзіт".
23.45. "Залатыя старонкі "Грэмі".
1.15. Зоркі гавораць.
◆1.20. "Дафніс і Хлоя".

Санкт-Пецярбург

* 8.55. Мультфільмы.
9.15. Студыя "Уяві".
9.30. Чароўная лінія.
9.45. Анонс тэлепраграм.
10.00. Рандэву. Э.П'еха.
10.35. "Дарагая Памела". Фільм-спектакль.
13.05. З Новым годамі! Цыркавое прадстаўленне.
13.50. У гасцях у Ірыны Алегравай.
◆14.35. "Карнавальная ноч".
◆15.45. "Навагодняя гісторыя".
16.00. Навагоддзе ў "Паласатай музыкі".
16.20. Зебра.
17.05. Арт-буфет.
18.25. "Кубак мэра". Футбол-шоу.
19.30. Інфарм-ТБ.
19.55. Парад у навагоднім эфіры.
20.30. "Мадо, да запатрабавання".
22.10. Ваш стыль.
22.15. Анонс тэлепраграм.
◆22.30. Навагодняе прадстаўленне.
1.30. "Адам і Ева +".

26, панядзелак

8-ы канал

* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.50. Сакрэты прыроды.
◆19.10. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Пармікс".
* 20.15. "Залатое кураня".
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ": Арт-панарама.
21.45. Foxy music.
22.50. Урокі жаночай самаабароны.

НТБ

* 17.05. Мультфільмы.
17.30. Загадкі Біблії.
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Лёгкая атлетыка.
◆19.20. "Так, Вірджынія, Санта Клаўс існуе" (ЗША).
◆21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
23.30. Тэніс апоўначы.

27, аўторак

8-ы канал

* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.30. Сакрэты прыроды.
18.45. Студыя "ІНТЭКС": Навіны.
◆19.05. "Марэна Клара".
19.55. Нямецкая хваля.
20.25. БАНТ: "Рэпартаж".
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
◆21.50. "Страчаныя мары".

НТБ

* 17.00. Мультфільм.
17.30. Загадкі Біблії.
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Вялікі рынг.
◆19.20."Магутны Куіні" (ЗША).
◆21.35. "Дом жахаў Хамера".
22.35. Часінка.
◆23.30. "Доктар Чэхаў".

28, серада

8-ы канал

* 18.00. "Кругасветнае падарожжа Вілі Фога".
18.25. СОЛТЭК. Навіны.
18.35. Нямецкая хваля.
◆19.10. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Пармікс".
20.15. Скрыжаванне.
◆20.30. "Шанцы".
21.20. Студыя "БМ": "ПраРОК".
◆21.40. "Вяселле".

НТБ

* 17.00. Мультфільмы.
17.35. Загадкі Біблії.
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Амаль усё аб баскетболе.
◆19.05. "Ласкавы паліцэйскі" (Францыя).
◆21.35. "Скрыпач на даху". 1-я серыя (ЗША).
22.40. Часінка.
23.30. Кафэ "Абломаў".

29, чацвер

8-ы канал

◆18.00. Ю.Шаўчук, Ю.Марозаў, група "ДДТ" у фільме "Адліга".
◆19.05. "Марэна Клара".
19.55. БАНТ: "Рэпартаж".
20.05. Да ведама.
◆20.30. "Шанцы".
21.20. Студыя "БМ". Квадракола.
◆21.40. "Іншапланецянін".

НТБ

* 17.00. Мультфільмы.
17.25. Загадкі Біблії.
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Такое спартыўнае жыццё.
◆19.30. "Укол парасонам" (Францыя).
◆21.35. "Скрыпач на даху". 2-я серыя.
22.40. Часінка.
◆23.30. "Танга на Дварцовай плошчы".

30, пятніца

8-ы канал

* 18.00. Мультфільмы.
18.40. Дорэміфасолькі.
18.50. БАНТ: "Рэпартаж".
◆19.10. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Пармікс".
20.15. Інтэрв'ю з намеснікам міністра унутраных спраў, камандуючым унутранымі войскамі Беларусі – В.С.Аголынцам.
◆20.35. "Шанцы".
21.25. Студыя "БМ". "Тры апельсіны".
21.40. Час мясцовы.
◆22.10. "Сувенір для пракурора".

НТБ

* 17.00. Мультфільм.
17.30. Загадкі Біблії.
18.00, 21.00, 23.15. Сёння.
18.35. Футбольны клуб.
◆19.15. "Радня".
◆21.35. "Скрыпач на даху". 3-я серыя.
22.40. Часінка.
◆23.30. "Сіньёр Рабінзон" (Італія).

31, субота

8-ы канал

15.00. Чатырохногія артысты Наталлі Дуравай.
◆15.45. "Марэна Клара".
* 17.15. Мультфільм.
17.40. СОЛТЭК. Спартыўная мазаіка.
18.10. Музычная праграма з удзелам "Брус Спрынгсцін".
* 19.10. Мультфільм.
20.00. Комікс-відэа.
20.20. Абаянне фантастычнай сілы. А.Шварцэнэгер.
21.05. Студыя "БМ".
21.20. Сем хвілін з "Хрыстафорам".
◆21.35. "Вяртанне памяці".

НТБ

* 17.05, 17.45. Мультфільмы.
17.35, 18.35, 20.50. З Новым годам!
18.00. Сёння.
◆18.45. "У джазе толькі дзяўчаты".
◆21.00. "На Дзерыбасаўскай цудоўнае надвор'е, або На Брайтан-Біч зноў ідуць дажджы".
22.40. НТБ сустракае гасцей.
22.55. Навагодняе віншаванне А.Пугачовай.
22.59. Масква. Чырвоная плошча.
23.02. Святочная праграма.
1.00, 3.25. Лепшыя шоу Бэна Хіла.
1.25. Зоркі сусветнага кіно ў негліжэ.
* 2.30. Мультфільм.

1, нядзеля

8-ы канал

◆15.00. "Марэна Клара".
17.30. СОЛТЭК. "ПІК".
18.00. БАНТ: "Рэпартаж".
* 18.10. Мультфільм.
19.50. Пісьменнікі-сатырыкі.
◆20.05. "Мацней за д'ябла" (Індыя). Частка 1-я.
21.10. "Дайджэст".
◆21.30."Мацней за д'ябла" (Індыя). Частка 2-я.
22.40. Foxy music.

НТБ

17.00. Лепшыя з лепшых.
◆18.00. "Шэрыя ваўкі".
20.00. Вынікі.
20.45. Лялькі.
◆21.10. "Скіўцы" (ЗША).
23.20. Зоркі фігурнага катання-94.
0.55. Цудоўны Санта-Клаўс.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мультфільмы

НАДВОР'Е

У бліжэйшыя суткі ападкаў не чакаецца. Тэмпература паветра днём — -1— -6°, уначы — да -14°.

Валянціна СКРЭБЕЦ, інжынер-сіноптык Белгідрамета.

Дзяжурны рэдактар Наталля СТРАЛКОВА. Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Зак.139.
Тыраж у снежні 49 736, па суботах-50 736.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі, аддзел інфармацыі–68-29-26; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны, аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел студэнцкай і школьнай моладзі – 68-29-56; аддзел інфармацыі, агляндальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацыі – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл. 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Мікалай ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Алесь МАСАРЭНКА, Станіслаў НІЧЫПАРОВІЧ, Аляксандр САЛАМАХА (першы нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО, Мая ШЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ